

CURIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 519-520 / ianuarie 2025

Luptați și veți învinge!

M. Ulebrany

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE COLINDE, DATINI ȘI OBICEIURI DE IARNĂ LA UCRAINENI

- ediția a XXXII-a -

România se remarcă printr-un mozaic cultural bogat, în care minoritatea ucraineană reprezintă o componentă esențială, contribuind la diversitatea și frumusețea patrimoniului național. Păstrarea limbii, tradițiilor și obiceiurilor acestei comunități nu este doar un act de conservare culturală, ci și o modalitate prin care ucrainenii din România își mențin vie legătura cu rădăcinile strămoșești și își afirmă identitatea. În egală măsură, limba maternă ucraineană, mai mult decât un mijloc de comunicare, devine un simbol al apartenenței și un element fundamental al unității comunității, iar transmiterea ei în familie, școală și biserică contribuie la consolidarea unei moșteniri culturale valoroase, care dăinuie peste generații.

În auspiciile perpetuării acestei moșteniri culturale valoroase, sărbătorile de iarnă ocupă un loc aparte în viața comunității ucrainene, devenind un prilej nu doar de celebrare, ci și de păstrare a tradițiilor străvechi transmise din generație în generație. Colindatul cu steaua, scenele care ilustrează Nașterea Domnului și mesele festive încărcate de bucate tradiționale creează o atmosferă unică, în care fiecare gest sau ritual reflectă legătura comunității cu valorile spirituale și culturale ce îi definesc identitatea.

În spiritul conservării acestei legături a comunității cu valorile sale spirituale și culturale, Uniunea Ucrainenilor din România a organizat, sâmbătă, 11 ianuarie 2025, prin Filiala Maramureș, cea de-a XXXII-a ediție a Festivalului Internațional de Colinde, Datini și Obiceiuri de Iarnă la Ucraineni, eveniment desfășurat anual în municipiul Sighetu Marmăției, județul Maramureș, care a evoluat de la o simplă manifestare locală la una regională, națională și, în cele din urmă, internațională.

Festivalul a început cu oficierea Sfintei Liturghii la Biserica Greco-Catolică Ucraineană din Sighetu Marmăției, sub îndrumarea vicarului greco-catolic ucrainean, Vasile Colopelnic, un moment ce a conferit evenimentului o dimensiune spirituală profundă, oferind participanților ocazia de a se reconecta la rădăcinile lor spirituale, într-un cadru solemn și unificator.

După slujbă, parada oficială a colindătorilor a transformat orașul într-un spectacol vibrant de culoare și tradiție, unde colindătorii, îmbrăcați în costume populare autentice și purtând simboluri tradiționale ucrainene, au creat un adevărat tablou viu, plin de emoție și bucurie. Astfel, străzile Sighetului au prins viață, devenind scena unui eveniment cultural unic, ce a celebrat identitatea și moștenirea ucrainenilor din România.

În continuarea acestui moment emoționant, în cadrul discursului său de la festivitatea de deschidere a evenimentului, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, și-a exprimat bucuria de a participa la unul dintre cele mai importante evenimente organizate anual de Uniunea Ucrainenilor din România, respectiv Festivalul Internațional de Colinde, Datini și Obiceiuri de Iarnă la Ucraineni, festival devenit un simbol al comunității ucrainene, care reunește marea familie ucraineană în județul Maramureș, la Sighetu Marmăției, considerat inima și capitala culturală a ucrainenilor din România.

Președintele a subliniat, totodată, importanța unor astfel de manifestări, care contribuie la conservarea limbii, culturii, tradițiilor și obiceiurilor ucrainene, elemente fundamentale ce definesc identitatea unui popor.

De asemenea, acesta a evidențiat oportunitatea unică pe care o au ucrainenii din România de a se naște și de a trăi într-o țară binecuvântată, unde statul român înțelege și sprijină importanța minorităților naționale, condiție esențială pentru organizarea unor astfel de evenimente.

(Continuare la pagina 9)

Fabian POPOVICI

Din sumar:

- ◆ Din agenda deputatului UUR ➤ pag. 3
- ◆ Cronica activității UUR ➤ pag. 4-6
- ◆ Planul de acțiuni culturale ale UUR pe anul 2025 (I) ➤ pag. 7-11
- ◆ Sărbătorile la ucrainenii de la Valea Siretului ➤ pag. 8
- ◆ Colind în Bucovina ➤ pag. 8
- ◆ Justiția a dat, din nou, dreptate UUR ➤ pag. 11
- ◆ Concursul de creație literară și inițiere în cercetarea științifică, la Cluj-Napoca ➤ pag. 12
- ◆ UUR, la Târgul de carte Gaudeamus-2024, București ➤ pag. 13
- ◆ Minoritățile din Iași, la ora bilanțului ➤ pag. 13, 15
- ◆ 1000 de zile de război în Ucraina – sesiune plenară la București și Timișoara ➤ pag. 14
- ◆ Ziua Minorităților Naționale ➤ pag. 15
- ◆ Festivalul Internațional de Colinde Ucrainene, la Timișoara ➤ pag. 16

DIN MESAJELE DE FELICITARE ADRESATE UR CU PRILEJUL CRĂCIUNULUI ȘI AL ANULUI NOU

***

**Stimate Domnule Președinte
Nicolae-Miroslav PETREȚCHI,**

Vă rog să primiți distinse mulțumiri, pentru oportunitatea de a ne regăsi în evenimente în anul 2024, care să aducă valoare comunității noastre !

Vă mulțumesc pentru frumoasele urări transmise, în prag de sărbători vă rog să primiți călduroase urări de sănătate, bucurii și anul 2025 să fie un an al păcii !

Sărbători fericite și binecuvântate !
La mulți ani!

**Cu aleasă prețuire,
Doina IACOBAN
Director
SC Regional Consulting SRL**

***

***

Stimate domnule Nicolae-Miroslav Petrețchi,

Dați-mi voie să îmi exprim, pe această cale, întreaga stimă și să vă salut cu ocazia Crăciunului și a Anului Nou 2025.

Fie ca lumina Crăciunului să vă lumineze casa și cerul liniștit să domnească peste aceasta!

Fie ca spiritul Crăciunului să vă aducă multă căldură, pace și fericire, iar Anul Nou să vă aducă credința într-un viitor mai bun!

Cred cu sinceritate că Anul Nou va marca începutul unor noi realizări și împliniri, inclusiv în cadrul parteneriatelor noastre.

**Cu stimă,
Svitlana ONYSHCHUK
Șefa Administrației Regionale de Stat -
Administrației Militare
Regionale de Stat Ivano-Frankivsk**

Uniunea Ucrainenilor din România este pentru noi un prieten adevărat, al cărui sprijin îl simțim în cele mai grele momente ale noastre.

Dumnezeu să vă binecuvânteze!
Hristos s-a născut!
Să-L lăudăm!

**Cu stimă,
Serhii Hakman,
conf. univ. dr.,
vicepreședinte al Fundației caritabile
„Resurse și Inițiative Publice”**

***

***

Hristos se naște! Mult succes tuturor ucrainenilor din România! Unitate, putere, rezistență și credință!

**Cu stimă,
Halyna MASLIUK**

***

Federația Mondială a Organizațiilor de Femei Ucrainene le adresează tuturor membrilor sale și ucrainenilor din Ucraina și de pretutindeni sincere felicitări cu ocazia Crăciunului și a Anului Nou!

Iisus, născut mai bine de două milenii, a încălzit toate generațiile de creștini din întreaga lume cu razele iubirii sale și le-a arătat calea către dezvoltarea lor armonioasă, în unitate cu Dumnezeu. Lumina Crăciunului să umple sufletele oamenilor cu speranța triumfului Binelui și a iubirii, a sfârșitului războaielor și a urii! De Crăciun, ne dorim unii altora sănătate, armonie în familie, împlinirea dorințelor și a celor mai îndrăznețe visuri!

Cu infinită recunoștință, le urăm un Crăciun fericit apărătorilor ucraineni – războinicii luminii, care resping invazia rusă și apără statul ucrainean și întreaga umanitate de forțele întunecate ale răului. Suntem mândri de femeile ucrainene care luptă în Forțele Armate ale Ucrainei, cot la cot cu bărbații – și sunt mai mult de 62 000 în prezent. Ne înclinăm în fața mamelor ucrainene care au crescut astfel de fiice și fii.

Să onorăm memoria celor care și-au dat viața pentru libertatea Ucrainei...! În aceste vremuri dificile, nu toate familiile ucrainene se pot reuni de Crăciun. Totuși, ele rămân unite de căldura inimilor lor, iar Steaua Crăciunului le ține de cold. Suntem încrezători că prima dorință de Anul Nou pe care ucrainenii din Ucraina și din întreaga lume și-o vor pune va fi victoria noastră. Fie ca toți militarii ucraineni să celebreze Victoria vii și sănătoși și să se întoarcă la familiile lor!

Hristos s-a născut! Să-L lăudăm!

**Federația Mondială
a Organizațiilor de Femei Ucrainene**

***

**Stimate domnule președinte,
Dragă Nicolae-Miroslav,
Dragi prieteni,**

Vă mulțumesc mult pentru urări.
Permiteți-mi să vă urez Crăciun fericit și un An Nou mai bun!

**Cu stimă,
Zenon KOVAL**

***

Stimate domnule Nicolae-Miroslav Petrețchi,

Vă dorim dumneavoastră și întregii comunități ucrainene Crăciun Fericit și un An Nou plin de bucurii!

În această perioadă festivă, dorim tuturor să simtă binecuvântarea lui Dumnezeu, bunătatea oamenilor și bucuria sărbătorilor, alături de familie și prieteni. Vă mulțumim pentru sprijinul și prietenia voastră sinceră!

Sărbători fericite și pline de bucurie!

**Cu stimă,
ANDRIY MYRONIAK,
primarul orașului Yaremche**

***

***

Dragi prieteni, colegi și parteneri,

Vă dorim tuturor Crăciun fericit și un An Nou plin de bucurii!

Fie ca anul care vine să fie bogat și generos, să aducă noi planuri, realizări și victorii în plan profesional, să vă ofere vitalitate, optimism și bucurie!

**Cu stimă,
Președintele CCI Cernăuți
Vasyl LYAKHOVYCH**

NICOLAE-MIROSLAV PETREȚCHI, LA UN NOU MANDAT DE DEPUTAT

Reprezentantul comunității ucrainene în Camera Deputaților, domnul Nicolae-Miroslav Petrețchi, a depus, sâmbătă, 21 decembrie 2024, jurământul de credință față de țară și popor. Acest moment solemn consfințește angajamentul său ferm față de comunitatea ucraineană, față de valorile democratice și de viitorul european al României.

Într-un context politic marcat de numeroase provocări, Nicolae-Miroslav Petrețchi se va concentra, în următorii patru ani, pe apărarea și promovarea intereselor comunității pe care o reprezintă, precum și pe contribuția extrem de necesară pentru consolidarea parcursului european și euroatlantic al României.

„Cred că ne aflăm într-un moment dificil, în care este nevoie de maturitate, responsabilitate și unitate, pentru a asigura stabilitatea și securitatea națională”, afirmă reprezentantul ucrainenilor în Camera Deputaților.

Domnul Petrețchi și-a anunțat prioritățile, clare și bine definite, pentru noua legislatură 2024-2028.

Grija față de comunitatea ucraineană va rămâne în centrul activității sale parlamentare, precum și sprijinirea continuă a inițiativelor care promovează identitatea culturală, educația, tradițiile, credința și dezvoltarea localităților cu o populație majoritar ucraineană.

Consolidarea unui dialog constant și deschis cu toți cei pe care îi reprezintă, va rămâne o constantă a mandatului său, pentru ca interesele comunității să fie respectate în forurile decizionale ale statului.

Modernizarea și dezvoltarea comunităților din mediul rural, prin proiecte de infrastructură, educație și sănătate, continuă să fie un punct cheie pe agenda deputatului Nicolae-Miroslav Petrețchi, pentru a asigura șanse egale pentru fiecare membru al comunității.

Apărarea parcursului european și euroatlantic al României devine o direcție vitală pentru siguranța și prosperitatea tuturor cetățenilor, în special în momentele în care România are nevoie de lideri capabili să inspire încredere și să construiască punți între comunități.

Implicarea directă în proiecte de dialog constructiv între forțele politice, construcții care să garanteze modernizarea României și pregătirea acesteia pentru eventualele crize interne și externe reprezintă, de asemenea, o prioritate esențială pentru Nicolae-Miroslav Petrețchi, precum și colaborarea parlamentară, care să genereze un cadru instituțional solid, bazat pe meritocrație și profesionalism și care să răspundă în mod real nevoilor cetățenilor.

Reprezentantul minorității ucrainene în Camera Deputaților a fost ales vicepreședinte al Comisiei pentru cultură, arte, mijloace de informare în masă, precum și membru al Comisiei pentru constituționalitate, îndatoriri pe care promite să le ducă la îndeplinire cu demnitate, responsabilitate și determinare.

„Jurământul depus astăzi, cu mâna pe Constituție și pe Biblie, este un legământ prin care mă angajez să fiu un reprezentant devotat al comunității ucrainene din România și un apărător al valorilor democratice pentru toți cetățenii acestei țări. Mulțumesc tuturor celor care au avut încredere în mine și care m-au susținut! Astăzi, mă aflu la începutul oficial al noului mandat de deputat, ghidat de interesul comunității noastre și de binele comun. Pentru comunitatea ucraineană, pentru România, pentru viitor!”, conchide deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi.

Observator

DIN MESAJELE DE FELICITARE ADRESATE UUR CU PRILEJUL CRĂCIUNULUI ȘI AL ANULUI NOU

Stimate domnule președinte,

Dați-mi voie să-mi exprim, încă o dată, în numele Administrației Regionale de Stat Cernăuți (Administrația Militară Regională de Stat) și al meu personal, tot respectul pentru dumneavoastră și pentru Uniunea Ucrainenilor din România, și să vă urez Crăciun Fericit și un An Nou cu bucurii!

Apreciez foarte mult relațiile noastre de prietenie și cooperarea strânsă, care ne-au permis să implementăm o serie de proiecte și inițiative, menite să aprofundeze relațiile de bună vecinătate, să creeze condiții adecvate pentru schimburi culturale și umanitare și să consolideze legăturile eficiente și constructive dintre țările noastre!

În aceste zile de sărbătoare, vă doresc bucurie, bunătațe, armonie și prosperitate, inspirație pentru noi realizări semnificative! Fie ca Steaua Crăciunului să aprindă în inima dumneavoastră focul credinței și al iubirii, al optimismului și speranței, al inspirației și energiei inepuizabile!

Profit de această ocazie pentru a vă reînnoi, domnule președinte, asigurările înaltei mele aprecieri și pentru a-mi exprima speranța că ne vom spori cooperarea, pentru a pune în practică noi inițiative reciproc avantajoase.

Cu stimă,
Ruslan ZAPARANYUK,
*Șeful Administrației
Regionale de Stat Cernăuți*

Dragi prieteni,

În numele Consiliului de administrație al Congresului European al Ucrainenilor, vă doresc putere de muncă, sănătate, tot binele din lume și un angajament puternic pentru sprijinul Ucrainei! Să ne vedem cu bine în 2025!

Cu stimă,
Victor BANDURCHYN (secretar CEU)
Bohdan RAYCHYNETS (președinte CEU)

***

Dragi prieteni,

Conform vechilor tradiții, aducem în casa voastră un colind și un pumn de grâu ales:

Hristos se naște!

În așteptarea Stelei Crăciunului, sperăm ca Ucraina să câștige războiul și să redevină liberă. Să ne bucurăm de multe realizări atât pe plan personal, familial, cât și pe cel național.

Să ne închinăm în fața sacrificiului apărătorilor noștri, să rostim cu încredere „Hristos s-a născut” și să rămânem fermi în fața provocărilor!

*În numele echipei Institutului Internațional
pentru Educație, Cultură și Relații cu Diaspora,
cu profund respect,*
Iryna KLIUCHKOVSKA

Cu ocazia Sărbătorilor de Iarnă, vă transmit cele mai calde gânduri de sănătate, bucurie și împliniri! Fie ca aceste zile speciale să vă aducă liniște sufletească, clipe de neuitat alături de cei dragi și speranță pentru un an nou mai bun.

Sărbători binecuvântate și un An Nou fericit!

Cu respect și prețuire,
Ioan Doru DĂNCUȘ,
Primarul Municipiului Baia Mare

***

Dragi colaboratori,

În pragul acestui final de an, dorim să vă mulțumim sincer pentru colaborarea fructuoasă și susținerea constantă oferite în 2024. Prin eforturile dumneavoastră, am depășit provocările și am realizat proiecte importante pentru comunitatea noastră.

Aspirăm la un viitor mai bun, la prosperitate, la momente de liniște și o viață normală. Anul 2024 a fost marcat de provocări și tensiuni naționale și internaționale. Privind spre 2025, deși incertitudinile persistă, credința puternică ne poate ghida spre calea cea bună.

Sperăm să continuăm colaborarea cu același spirit de unitate și dedicare. Prin credință și eforturi comune, putem construi un viitor mai luminos pentru toți cei pe care îi slujim.

Fie ca Dumnezeu să ne călăuzească pașii și să ne dăruiască înțelepciunea pentru a înfrunta noile provocări.

Vă dorim Sărbători cu pace, un An Nou plin de binecuvântări, liniște și prosperitate.

Cu stimă și recunoștință,
Dragoș MUȘAT
*Director Departament Comunicare
și Relații Oficiale,
Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea
din România*

CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

161 de ani de la nașterea scriitoarei ucrainene Olha Kobyleanska

La Gura Humorului, memoria Olhăi Kobyleanska a fost onorată cu respect și admirație într-un eveniment organizat de Filiala Suceava a Uniunii Ucrainenilor din România, pe 27 noiembrie 2024.

Comemorarea celebrei scriitoare ucrainene, originară din Bucovina, a constituit un prilej de cinstită a personalității sale și de reafirmare a valorilor culturale ale comunității ucrainene, o inițiativă prin care legătura cu trecutul devine fundamentul identității etnice și un sprijin pentru viitor. Olha Kobyleanska rămâne o sursă de inspirație, simbolizând unitatea și dialogul dintre culturile care conviețuiesc armonios în Bucovina.

Evenimentul a început cu un moment solemn de depunere a coroanelor de flori, un gest de recunoștință adus din partea președintelui Uniunii Ucrainenilor din România, Nicolae-Miroslav Petrețchi, a președintelui Filialei Suceava a UUR, Ilie Sauciuc, a primarului orașului Gura Humorului, Marius Ursaciuc, și din partea Consiliului Local.

În continuare, o slujbă de pomenire a fost oficiată de trei preoți greco-catolici: pr. Ionuț Ursuleac, paroh de Cacica și protopop de Bucovina, pr. Vasile Stoica, paroh de Sadău, și pr. Nicolae Nicolaișen, preot pensionar, însoțiți de răspunsurile liturgice oferite de corul din Cacica, sub îndrumarea cantorului Emil Solcan.

Respectul față de memoria scriitoarei a fost întregit de prezența fotografiei larema Oneșciuc, care, de peste două decenii, surprinde momente din evenimentele dedicate Olhăi Kobyleanska, inclusiv prin expoziția sa impresionantă, găzduită anul trecut la Muzeul Obiceiurilor Populare din Bucovina.

Comemorarea a reprezentat un omagiu adus unei figuri marcante, o sărbătoare a unității culturale și a curajului intelectual pe care Olha Kobyleanska le întrușchipează. Evenimentul reconfirmă importanța păstrării tradițiilor și culturii în comunitățile ucrainene din Bucovina, pentru ca acestea să rămână vii și relevante punți între trecut și viitor.

***

Reprezentanți ai UUR, participanți la prima Reuniune de rugăciune Europa-Ucraina

Miercuri, 4 decembrie 2024, la Parlamentul European din Bruxelles, s-a desfășurat prima Reuniune de rugăciune Europa-Ucraina, la care au participat reprezentanți din 17 țări europene, inclusiv din

România, parlamentari europeni, lideri ai diasporei ucrainene din Europa, pastori, preoți, personalități publice etc.

Uniunea Ucrainenilor din România a fost reprezentată de o delegație formată din președintele Filialei Iași a UUR, Daniel Serdenciuc, și președintele Uniunii Tineretului Ucrainean din România, Alexandru Mocernac. Participarea delegației UUR a avut loc la invitația Congresului European al Ucrainenilor, un gest ce reafirmă angajamentul nostru față de sprijinirea Ucrainei și a poporului ucrainean.

Printre participanți, s-au numărat: Pekka Toveri (Finlanda), președintele Comisiei PE de asociere UE-Ucraina; Andrey Kovachev (Bulgaria); Rasa Juknevičienė (Lituania) – Subcomisia pentru securitate și apărare; Helmut Brandstetter (Austria), membru al Comisiei PE de asociere UE-Ucraina. Ucraina a fost reprezentată de ambasadorul Ucrainei la UE, Vsevolod Chentsov, primarul orașului Rivne, Oleksandr Tretiak, și episcopul Bisericii Evanghelice Ucrainene în Europa și mecenat ucrainean, Yuriy Veremii.

Fiecare dintre vorbitori a subliniat importanța rugăciunii pentru Ucraina și a sprijinului global în momentele dificile de luptă existențială a poporului ucrainean împotriva agresorului rus. Împreună, toți cei prezenți s-au rugat pentru un viitor mai bun, marcat de pace, unitate și solidaritate pentru Ucraina și poporul ucrainean, reafirmând, totodată, sprijinul și susținerea pentru statul ucrainean.

Prin participarea reprezentanților săi, Uniunea Ucrainenilor din România își reafirmă solidaritatea cu vecinii noștri din Ucraina și rămâne un susținător al eforturilor internaționale de reinstaurare a păcii și stabilității în regiune.

***

Președintele UUR, la concertul caritabil „Inima a fost dată împreună cu darul”

Vineri, 6 decembrie 2024, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi, a participat la concertul caritabil „Inima a fost dată împreună cu darul”, un eveniment special organizat de tinerii entuziaști ai Asociației Studențești AMiCUS Timișoara împreună cu Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea din Crasna Vișeuului.

Atmosfera primitoare de la Căminul Cultural din Crasna Vișeuului a transformat întâlnirea într-o adevărată sărbătoare a generozității. Concertul a adus împreună oameni cu suflet mare pentru o cauză nobilă: sprijinirea copiilor de la God Cares School Namibia, o școală fondată, în 2009, de voluntari români. Prin muzică și solidaritate, participanții au reușit să transmită un mesaj puternic despre ce înseamnă să fim alături unii de alții.

Cu această ocazie, Nicolae-Miroslav Petrețchi a vorbit despre puterea tinerilor de a face diferență în comunitățile noastre. „Am admirat energia și implicarea lor, mai ales în această perioadă a anului, când iubirea, bunătatea și generozitatea devin esențiale. Am subliniat și sprijinul pe care Uniunea Ucrainenilor din România îl oferă inițiativelor care aduc un impact pozitiv, apreciind implicarea tinerilor noștri în viața socială și în sprijinul celor nevoiași”, a scris președintele UUR pe contul său de Facebook.

„Mi-a făcut o deosebită plăcere să văd cum tinerii din Timișoara și Crasna Vișeuului au lucrat împreună, arătând că unitatea și colaborarea pot aduce rezultate frumoase pentru semenii noștri. Le-am transmis toată încrederea mea că, prin eforturi comune, pot contribui la o lume mai bună. Am fost cu toții impresionați de Corul AMiCUS Timișoara, dirijat de Lucian Onița, de Grupul Vocal Laudes Christi și de talentata violonistă Diana Stan. Fiecare moment muzical a fost o demonstrație de talent și o invitație la generozitate și reflecție asupra binelui comun. Mulțumesc colegilor mei, Gava Liviu și Gheorghe Mocernac, pentru implicare în organizarea acestui minunat eveniment”, a transmis președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae-Miroslav Petrețchi.

***

Stepan V. Rudanskyi – 190 de ani de la naștere

La data de 7 decembrie 2024, Filiala Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România, în parteneriat cu specializarea Limba și literatura ucraineană din cadrul Facultății de Litere (UBB), a marcat „190 de ani de la nașterea scriitorului și folcloristului Stepan V. Rudanskyi (1834-1873)”.

În deschiderea evenimentului, președintele Filialei clujene, conf. univ. dr. Ioan Herbil a evocat în câteva cuvinte personalitatea celui omagiat, după care a invitat-o pe studenta din anul II de la specializarea Limba și literatura ucraineană, Lavinia Sacală, să-și prezinte comunicarea în limba română

despre Stepan Rudanskyi. Astfel, cei prezenți au putut afla că poetul ucrainean, traducător din literatura antică, medic de profesie și autor de satire și poezii umoristice, a marcat literatura și etnografia ucraineană prin trei volume de poezii, prin traduceri din Homer și Vergiliu, Heine, Lermontov etc., precum și prin culegeri de cântece populare ucrainene.

Prin cea de-a doua comunicare, susținută în limba ucraineană de către Tania Firisciuc, studenta din anul II de la specializarea Ucraineană, a fost relevată contribuția lui S. Rudanskyi la dezvoltarea literaturii și a culturii ucrainene într-o perioadă când orice formă de manifestare ucraineană era aspru pedepsită, precum și eforturile acestuia de conservare a tradițiilor populare ucrainene.

Deși tematica liricii sale este variată: balade, cântece lirice, romane, fabule, poeme istorice și alegorice, Rudanskyi este cunoscut mai ales pentru „spivomovky”, un gen poetic unic, bazat pe folclor, care combină umorul, satira și năravurile sociale. Respectiv, poezii descriu adesea situații comice din viața de zi cu zi și reflectă spiritul poporului ucrainean.

Acesta a fost subiectul celei de-a treia comunicări, prezentate de către conf. univ. dr. Ioan Herbil. Pentru a ilustra farmecul creației sale, au fost citite câteva poezii umoristice de către doamna Olha Senyshyn, jurnalist și redactorul revistei „Clopotelul”. De asemenea, au fost audiate două cântece, pe versurile lui S. Rudanskyi, și o poezie. Deși Stepan Rudanskyi nu a avut parte de recunoaștere largă în timpul vieții, opera sa continuă să

(Continuare la pagina 5)

CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

(Urmare de la pagina 4)

inspire generații de cititori și scriitori. Umorul său fin, dragostea pentru folclor și talentul poetic fac din el o figură emblematică a literaturii ucrainene.

***

Ziua Baticului Ucrainean, marcată de elevii claselor ucrainene din județul Suceava

Ziua Baticului Ucrainean, marcată pe 7 decembrie, reprezintă recunoașterea unui simbol profund legat de cultura și tradițiile poporului ucrainean. Mai mult decât un simplu accesoriu, baticul este un talisman, o piesă ritualică și un martor tăcut al poeziei transmise din generație în generație.

De-a lungul veacurilor, baticul a devenit emblema a sentimentelor de iubire și loialitate, dar și a momentelor de rămas-bun sau doliu. Fiecare model și culoare poartă o semnificație aparte, care reflectă conexiunea strânsă cu natura, ciclurile vieții și credințele tradiționale. Ornamentele sale complexe, cu o simbolistică unică, transformă fiecare batic într-o adevărată operă de artă, cu propria sa poveste.

Cu prilejul acestei zile speciale, elevii Școlii Gimnaziale Ulma, sub îndrumarea prof. Iuliana Zebreanu, au descoperit misterele acestui simbol, analizând cu atenție ornamentele baticurilor ucrainene. În cadrul activităților educative, copiii au învățat să descifreze mesajele subtile ascunse în culorile și motivele decorative.

La Școala Gimnazială Lupcina, elevii, coordonați de prof. Irina Savin, au adus tradiția la viață prin ateliere creative. Au recreat modele tradiționale pe baticuri și au analizat semnificația culturală a acestora. Evenimentul s-a încheiat cu o expoziție unde fiecare batic a devenit o punte între trecut și prezent, o mărturie a bogăției culturale ucrainene.

Ziua Baticului Ucrainean constituie un prilej de a sărbători identitatea culturală, de a redescoperi rădăcinile strămoșești și de a păstra în actualitate moștenirea unui popor. Prin culorile sale vii și modelele încărcate de simboluri, baticul continuă să vorbească despre o istorie plină de sensuri și despre frumusețea sufletului ucrainean.

***

Eforturi pentru demistificarea narațiunilor false despre refugiații ucraineni

Facultatea de Litere, Istorie și Teologie din cadrul Universității de Vest din Timișoara în parteneriat cu EdVenture Partners, Consiliile Americane pentru Educație Internațională, Departamentul de Stat al SUA și Filiala Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România au organizat, în ziua de 9 decembrie 2024, un eveniment din cadrul proiectului C.A.R.E., dedicat demistificării narațiunilor false despre refugiații ucraineni. Prin implicarea studenților, profesorilor universitari și refugiaților, proiectul a pus în lumină nevoia de combatere a dezinformării și de promovare a coeziunii sociale.

Președinta Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, prof. Maria Szabo-Condrei, a evidențiat contribuția fundamentală a Uniunii în sprijin

nirea refugiaților și a subliniat importanța păstrării limbii, valorilor culturale și identității naționale a acestora. Ea a reamintit că la Congresul al 9-lea al UUR, organizat la București, două puncte din Rezoluție au fost dedicate sprijinului și integrării refugiaților, subliniind legătura puternică dintre aceștia și comunitățile gazdă.

Evenimentul a inclus și o serie de expoziții culturale remarcabile, realizate în colaborare cu Asociația Faina UA și refugiații ucraineni. Au fost prezentate trei expoziții: „Ucraina este...”, semnată de Eugenia Rozbytska, o expoziție de pictură realizată de Hennadii Ivershyin și o colecție de produse hand-made create de refugiați.

La eveniment, au participat, din partea gazdelor, conf. univ. dr. Valy Geta Ceia, prorector responsabil cu strategia de internaționalizare, conf. univ. dr. Dana Percec, decanul Facultății de Litere, Istorie și Teologie, conf. univ. dr. Diana Măndroane, director al Centrului Interdisciplinar de Studii de Gen, și asist. univ. dr. Loredana Bercuci.

Prim-vicepreședinta Filialei Timiș, Mihaela Bum-buc, a adus o contribuție valoroasă, prezentând o serie de „Portrete” despre refugiați, publicate în revistele „Ecouri ucrainene” și „Curierul ucrainean”, ambele editate de Uniunea Ucrainenilor din România. Momentul a fost completat de Anna Zablotska, refugiată din Ucraina, care a recitat câteva poezii compoziție proprie, emoționând audiența.

Evenimentul face parte dintr-o colaborare mai amplă între Universitatea de Vest și Uniunea Ucrainenilor din România, începută încă de la debutul războiului din Ucraina. Printre inițiativele comune, se numără cursurile de limba engleză pentru copii și adulți, expoziții de carte și alte proiecte care sprijină integrarea refugiaților.

Proiectul C.A.R.E. a avut ca obiectiv principal demistificarea narațiunilor false despre refugiații ucraineni, prin combaterea știrilor false, și acordarea de interviuri și organizarea de expoziții de artă. Studenții au fost implicați în acest proces și au avut ocazia să înțeleagă mai bine experiențele refugiaților prin dezvoltarea gândirii lor critice. În acest fel, evenimentul a consolidat dialogul intercultural și a promovat incluziunea socială în comunitățile din Timișoara.

***

Primul Raport de audit privind siguranța refugiaților ucrainene din România

Președintele Filialei București a Uniunii Ucrainenilor din România, Mihai Traista, a reprezentat UUR la evenimentul de lansare a primului Raport de audit privind siguranța refugiaților ucrainene și din punctul de vedere al violenței de gen din România, Safety Audit, organizat în ziua de 12 decembrie 2024, de Asociația ANAIS, în parteneriat cu UNICEF România.

Cercetarea a fost realizată de doamna Ionela Băluță, profesoară la Facultatea de Științe Politice a Universității din București și directoarea Centrului pentru Politicile Egalității de Șanse, expertă în studii de gen și autoare a numeroase studii academice și rapoarte de politici, în colaborare cu tinerele cercetătoare Irina Novac, Cătălina-Ecaterina Tarasov și Andreea Voicu.

Raportul evidențiază riscurile și dificultățile cu care se confruntă femeile refugiate în România: exploatarea și abuzurile asociate cazărilor private, vulnerabilitățile de pe piața muncii, accesul limitat la sistemul de sănătate și violența de gen. Printre cele mai frecvente forme de violență de gen raportate, se numără hărțuirea și agresiunea sexuală în spațiul public, urmate de violența cibernetică.

Președinta Asociației ANAIS, Carmen Ionela Nemes, a evidențiat, în deschiderea evenimentului, realizările, provocările și oportunitățile în prevenirea violenței de gen în România. Aceasta a împărtășit experiența organizației în sprijinirea supraviețuitoarelor atât a celor de naționalitate română, cât și a refugiatelor în fața oricărui tip de violență. Despre importanța acestui parteneriat în protejarea refugiatelor și prevenirea violenței de gen a vorbit reprezentanta UNICEF în România, Ana Riatti.

Mihai Traista a prezentat eforturile depuse de Uniunea Ucrainenilor din România în sprijinul refugiaților ucraineni, în special al femeilor și copiilor, precum și în soluționarea problemelor cu care se confruntă aceștia. El a vorbit despre implicarea refugiaților în activitatea Uniunii Ucrainenilor din România atât la nivel național, cât și în cadrul Filialei București a UUR.

Reprezentanții autorităților prezente, inclusiv cei ai ANES și IGPR, au subliniat necesitatea integrării recomandărilor acestei cercetări în strategiile de răspuns ale instituțiilor statului.

Lansarea respectivei cercetări reprezintă un pas important în consolidarea eforturilor comune și în dezvoltarea unor politici colaborative, menite să răspundă nevoilor refugiatelor din Ucraina și să combată violența de gen atât pe teritoriul României, cât și la nivel internațional.

Raportul a fost elaborat în cadrul programului „Activități de atenuare a violenței de gen destinate femeilor, adolescenților și comunităților (băieți și fete) de ucraineni care locuiesc, în prezent, în București și Ilfov”, implementat de Asociația ANAIS, cu sprijinul UNICEF România, pe parcursul anului 2024.

***

Două eleve de la Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Suceava, premiate la Cernăuți

Două eleve ale Colegiului Național „Mihai Eminescu” din Suceava, Emilia Jumaischi și Ariana Sandu, au fost premiate la Festivalul-concurs internațional „У світлі Різдва” („În lumina Crăciunului”), ediția a II-a, desfășurat la Cernăuți. Sub îndrumarea profesorilor Ionuț Hîrceag și Delia Martineac, Emilia Jumaischi a obținut premiul I, iar Ariana Sandu, premiul al II-lea. Delegația a fost însoțită de prof. Anamaria Popescu, consilier educativ al colegiului.

Festivalul, organizat de agenția de artă – centrul de producție „Ucraina Ednae”, sub conducerea directorului Oksana Roșka, s-a desfășurat sub patronajul Consiliului Regional Cernăuți și al Departamentului de Politică Socială al Consiliului Local Cernăuți. Scopul principal al evenimentului a fost colectarea de fonduri pentru sprijinirea armatei

(Continuare la pagina 6)

CRONICA ACTIVITĂȚII UUR

(Urmare de la pagina 5)

ucrainene, în contextul situației dificile din țară. Totodată, festivalul a oferit o platformă de promovare a colindelor și tradițiilor de Crăciun, reunind artiști și tineri talentați.

Prima parte a competiției, desfășurată fizic între 13 și 14 decembrie 2024, a reunit peste 100 de participanți pe scena Palatului Academic din Cernăuți. A doua etapă a concursului va continua online între 24 și 31 decembrie. Organizatorii și participanții au dat dovadă de o mobilizare exemplară, în ciuda provocărilor cauzate de raționalizarea energiei electrice și de prezența alarmelor frecvente.

Festivalul a fost un prilej de celebrare a Crăciunului în spirit de solidaritate, pace și reziliență, iar performanțele elevilor români au subliniat încă o dată valoarea educației și a talentului artistic.

***

Festival de Colinde Ucrainene, organizat la Reșița de Filiala UUR – Caraș-Severin

Festivalul de Colinde Ucrainene, organizat la data de 14 decembrie 2024, la Reșița, de Filiala Caraș-Severin a Uniunii Ucrainenilor din România, a reunit colindători din Cornuțel, Copăcele, Zorile, Caransebeș și grupuri invitate din Lugoj și Arad, într-o atmosferă de sărbătoare autentică.

Evenimentul a început cu un mesaj din partea președintelui Filialei Caraș-Severin a UUR, Daniel Basaraba, urmat de intervențiile subprefectului Adina Marilena Radici, ale inspectorului școlar pentru minorități, Ana Filca, și ale reprezentantului Forumului Democrat al Germanilor din România (FDGR), Gustav Hlinka. Implicarea FDGR, un susținător constant al minorității ucrainene, a adus o notă specială festivalului, subliniind legăturile strânse între comunități.

Pe scenă au strălucit grupuri de colindători care au impresionat prin costume tradiționale și colinde specifice. Programul artistic a fost deschis de grupul „Fermecătoarele” din Cornuțel, coordonat de Maria Șeico, și continuat de „Moloda Nadiia” al Liceului Teoretic „Iulia Hasdeu” din Lugoj, condus de Vasile Gabriel Bilan. Publicul a răsplătit cu aplauze interpretările corului „Zelena Liscena” din Copăcele, coordonat de Maria Șutac, ale grupului „Nadiia” din Arad, îndrumat de Ana Hanțig, ale grupului „Cervona Calena” din Caransebeș, sub conducerea lui Ioan Malenovschi, și ale grupului

„Zorea” din Zorile, coordonat de Gheorghe Sopco. Finalul serii a aparținut grupului „Glasul Ucrainenilor” al Filialei Caraș-Severin a UUR, condus de același Ioan Malenovschi.

Forumul Democrat al Germanilor din România a completat această sărbătoare a tradițiilor, oferind celor prezenți ocazia de a aprecia tablouri cu tematică de sezon, realizate de membrii Cercului de Pictură „Deutsche Kunst Reșița,” coordonat de Gustav Hlinka.

***

Eveniment comemorativ „De strajă lângă ei, pune-voi cuvântul”, la București

În zilele de 15-16 decembrie 2024, Filiala București a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat evenimentul cultural „De strajă lângă ei pune-voi cuvântul”, dedicat comemorării scriitorilor ucraineni din România, al căror număr, din păcate, crește de la an la an.

În memoria lor, a avut loc o slujbă de pomenire, în ziua de 15 decembrie 2024, la Biserica Ucraineană din București. La slujba oficiată de părintele

paroh Volodymyr Clement Malkovyci au luat parte membri și membri simpatizanți ai Filialei București a Uniunii Ucrainenilor din România, precum și refugiați ucraineni.

Cu această ocazie, membrii Comitetului Filialei București a UUR au prezentat și au oferit credincioșilor cartea bilingvă, româno-ucraineană, „Viața și acatistul Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava”, scrisă de părintele Mihai Cobziuc, consilier eparhial al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

De asemenea, luni, la sediul Filialei UUR – București a avut loc o masă rotundă, la care președintele filialei, scriitorul Mihai Traista, a vorbit despre scriitorii ucraineni și despre creațiile lor. Au fost, de asemenea, prezentate cărțile: „Pagini din literatura ucraineană”, tradusă de Mihaela Herbil, Cristina Silaghi, Ioan Herbil și Jessica Bilcec, și „Viața și acatistul Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava”, apărute sub egida și cu sprijinul financiar al UUR.

***

„Sfântul Nicolae: tradiții, obiceiuri, superstiții” și cadouri pentru copii, la Cluj

În ziua de 14 decembrie 2024, membrii „Clubului copiilor ucraineni” din cadrul Filialei Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România s-au adunat la evenimentul numit „Sfântul Nicolae: tradiții, obiceiuri, superstiții”.

Cei prezenți la eveniment au aflat mai multe despre viața și faptele drepte ale Sfântului Nicolae, ce este bine de făcut și ce trebuie evitat în această zi de sărbătoare. Și din moment ce, conform tradiției, sărbătoarea lui Nicolae înseamnă și începutul iernii, copiii au ascultat și despre diduh – o marionetă ucraineană de Crăciun realizată din spice de grâu, simbol al recoltei, bogăției și bunăstării, și despre brad, care a intrat treptat în casele ucrainene la începutul secolului al XIX-lea.

Gazda evenimentului, doamna Lyudmyla Dorosh, redactorul-șef al revistei pentru copii «Дзвоник» („Clopoțel”), a organizat întâlnirea într-un

mod specific sărbătorilor de iarnă: a copt turtă dulce de diferite forme, iar copiilor le-a dat sarcina de a le decora cu glazură colorată și cu tot felul de decorațiuni comestibile. Acest tip de activitate a devenit deja tradițional și mult iubit de membrii „Clubului copiilor ucraineni” din Cluj-Napoca. Le-a oferit atât copiilor, cât și părinților acestora ocazia de a-și arăta abilitățile creative și de a face turtă dulce frumos ornată și gustoasă.

De asemenea, organizatorii i-au invitat pe copii să se pregătească pentru Crăciun și Anul Nou, cei mici fiind învățați cum să facă o ghirlandă frumoasă din hârtie colorată și li s-a propus să picteze decorațiuni de brad realizate din pastă de modelat. Atmosfera de lucru a fost veselă, entuziastă și festivă, asigurată de un decor pe măsură și în acompaniamentul cântecelor ucrainene de iarnă.

La finalul evenimentului, atât copiii membrilor Filialei Cluj, cât și copiii ucrainenilor din Ucraina, care, din cauza războiului, locuiesc temporar la Cluj și participă în mod regulat la evenimentele UUR, au primit cadouri dulci din partea Uniunii Ucrainenilor din România, pentru că au fost buni și cuminți.

***

Cadouri de Crăciun pentru toți copiii care învață în limba ucraineană

Magia Crăciunului vine din bucuria de a dăru și de a aduce zâmbete pe chipurile copiilor. Și anul acesta, Uniunea Ucrainenilor din România a dorit să se asigure că fiecare copil din comunitatea noastră simte bucuria și spiritul sărbătorilor de iarnă.

Astfel, 7944 de preșcolari și elevi, care studiază limba maternă ucraineană, au primit cadouri de Crăciun din partea UUR, care a dorit să-i răsplătească pentru rezultatele școlare și extrașcolare bune și pentru participarea lor la diverse evenimente, desfășurate de UUR pe parcursul anului.

În a doua parte a lunii decembrie, membrii organizațiilor și ai filialelor Uniunii s-au transformat în spiridușii lui Moș Crăciun și au adus bucurie în sufletele celor aproape 8000 de copii din satele și orașele în care locuiesc ucraineni în județele Arad, Bihor, Botoșani, Caraș-Severin, Cluj, Galați, Iași, Maramureș, Satu Mare, Suceava, Timiș, Tulcea și în municipiul București.

Uniunea Ucrainenilor din România mulțumește copiilor, părinților, cadrelor didactice și tuturor celor care prețuiesc limba maternă, păstrează și continuă tradițiile și obiceiurile ucrainene. Fie ca sărbătorile de iarnă să vă aducă prosperitate și binecuvântare, multă sănătate și bucurii, surprize și îndeplinirea tuturor dorințelor!

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE ALE UUR PE ANUL 2025 (I)

Filiala	Denumirea acțiunii	Locația	Data	Filiala	Denumirea acțiunii	Locația	Data
Arad	Datini și obiceiuri pe rit vechi	Căsoaia	ianuarie	Caraș-Severin	Olimpiada de limba ucraineană – faza județeană	Caransebeș	martie
	Ziua Internațională a Limbii Materne	Târnova	februarie		Concurs de recitare a poeziei ucrainene – faza județeană	Copăcele	aprilie
	Taras Șevcenko și Mihai Eminescu – poeți nemuritori	Biblioteca Târnova	martie		Campionatul județean de minifotbal	Cornuțel	mai
	Concurs de recitare a poeziei ucrainene – faza județeană	Târnova	aprilie		Vizitarea mănăstirilor de către enoriașii ucraineni		mai
	Pelerinaj de o zi la Mănăstirile Prislop și Crișan	Prislop	aprilie		Ziua Internațională a Copilului		iunie
	Masa rotundă – „Tinerii ucraineni și identitatea lor etnică”	Căsoaia	mai		Parada iei ucrainene	Copăcele	iunie
	Ziua Cămășii Ucrainene – ediția a III-a	Vinga	mai	Cluj	Sărbătorile de iarnă pe stil vechi la ucraineni: Crăciunul, Revelionul, Boboteaza (analiză și evocare)	Cluj-Napoca	ianuarie
	La mulți ani, copile!	Moneasa	iunie		Cum să colindăm de Șcedryi Vecir? (din cadrul „Clubului micilor ucraineni”)	Cluj-Napoca	ianuarie
	Bihor	Sărbătorile ucrainene de iarnă	Oradea		Ziua Internațională a Limbii Materne	Cluj-Napoca	februarie
		Ziua Internațională a Limbii Materne	Oradea		Sărbătoarea lui Kolodii (din cadrul „Clubului micilor ucraineni”)	Cluj-Napoca	februarie
	211 ani de la nașterea poetului Taras H. Șevcenko (1814-1861)	Oradea	martie		211 ani de la nașterea poetului Taras H. Șevcenko (1814-1861)	Cluj-Napoca	martie
	Ziua Internațională a Femeii	Oradea	martie		Ziua Internațională a Femeii și Veciornyți copiilor (din cadrul „Clubului micilor ucraineni”)	Cluj-Napoca	martie
	Tradiții pascale la ucraineni	Oradea	aprilie		200 de ani de la nașterea jurnalistului și activistului civic Vasyl Myhailovyci Bilozerskyi (1825-1899)	Cluj-Napoca	aprilie
	Ziua iei și a cusăturilor ucrainene	Oradea	mai		Hristos a înviat! (din cadrul „Clubului micilor ucraineni”)	Cluj-Napoca	aprilie
	Ziua Internațională a Copilului	Oradea	iunie		„25 de ani de la înființarea specializării Limba și literatura ucraineană la UBB, Cluj-Napoca” – Simpozion internațional	Cluj-Napoca	mai
Botoșani	Prietenii limbii materne – Mihai Eminescu și Ștefan Tcaciuc	Rogojești, Mihăileni	ianuarie		Parada cămășilor brodate. Ziua Tatălui (din cadrul „Clubului micilor ucraineni”)	Cluj-Napoca	mai
	Ziua Internațională a Limbii Materne	Rogojești	februarie		Ziua Internațională a Copilului. Rusaliile Ortodoxe (din cadrul „Clubului micilor ucraineni”)	Cluj-Napoca	mai
	Olimpiada de limba ucraineană – faza județeană	Botoșani	martie		130 de ani de la nașterea poetului Maksym T. Rylskyi (1895-1964)	Cluj-Napoca	iunie
	Dragă doamnă, pentru tine!	Mihăileni	martie	Constanța	Sărbătoarea plăcintei ucrainene: prezentare și degustare	Constanța	ianuarie
	Taras Șevcenko, poetul național al ucrainenilor	Botoșani	martie		Poezii și cântece în limba ucraineană – celebrarea Zilei Internaționale a Limbii Materne	Constanța	februarie
	Recităm cu drag poezie ucraineană – faza județeană	Cândești	martie		Proiecție de film documentar: Taras Șevcenko	Constanța	martie
	Tinere condeie, meșteșuguri artistice tradiționale	Rogojești	aprilie		Tradiția Mărțișorului la ucraineni și români	Constanța	martie
	Caravana prieteniei – Ziua Internațională a Copilului	Dorohoi	iunie		Expoziție de desene cu motive pascale. Paștele prin ochii copiilor	Constanța	aprilie
	Să-i cunoaștem pe copiii ucraineni din Maramureș	Localități din Maramureș	iunie		Poveștile iei ucrainene (masă rotundă, în colaborare cu muzeele locale)	Constanța	mai
București	Concert de colinde ucrainene, datini și obiceiuri ucrainene	București	ianuarie		Uși deschise la sediul UUR – Constanța. Celebrarea Zilei Constituției Ucrainei	Constanța	iunie
	Ziua Internațională a Limbii Materne – prezentarea piesei de teatru „Peșitul la Hocearivka”	București	februarie	Galați	Sărbătorile de iarnă pe stil vechi	Galați	ianuarie
	Trei ani de la invazia pe scară largă a Ucrainei de către Federația Rusă – Lansarea cărții „Eroii nu mor niciodată” și premiera piesei de teatru „Eu am vorbit cu Putin”	București	februarie		Ziua Internațională a Limbii Materne	Galați	februarie
	Zilele poetului Taras Șevcenko	București	martie		Ziua Internațională a Femeii – Rolul femeilor ucrainene în păstrarea identității naționale	Galați	martie
	Ziua Internațională a Femeii (OFUR)	București	martie		Comemorarea a 211 ani de la nașterea poetului național al Ucrainei, Taras Șevcenko	Galați	martie
	Ziua iei ucrainene și a cusăturilor – paradă, expoziție carte – Miroslava Șandru	București	mai		Tradiții pascale la ucraineni	Galați	aprilie
	Ziua Internațională a Copilului și Tineretului (OTUR)	București	iunie		Ziua Copilului în familia ucraineană	Galați	iunie
	Zilele Culturii Ucrainene	București	iunie				
	Să-i cunoaștem pe tinerii ucraineni din Banat. Călătorie de documentare în Filialele AR, CS, TM		iunie				
Caraș-Severin	Sărbătorile ucrainene de iarnă	Caransebeș	ianuarie				
	Ziua Internațională a Limbii Materne	Reșița	februarie				
	Sărbătorirea poetului T.H. Șevcenko. Ziua Internațională a Femeii	Copăcele	martie				
	Povestiri din adolescență – Întâlnirea seniorilor cu generațiile următoare de ucraineni	Cornuțel	martie				
	Atelier creativ pentru copii ucraineni – Tehnica încondeierii ouălor	Copăcele	aprilie				

(Continuare la pagina 10)

SĂRBĂTORILE LA UCRAINENII DE PE VALEA SIRETULUI

Sfârșitul lui 2024, acest moment de bilanț, este unul al introspecției, este unul în care facem „bilanțul” amintirilor și e tare bine când toți cei dragi sunt aproape și le putem împărtăși împreună cu zâmbetul pe buze. Eu cred că, la cumpăna dintre ani, metaforic vorbind, sărbătorile reprezintă un fel de „portal” dintre „lumi”, pentru că, dintr-odată, cuprinși de nostalgie, călătorim. Călătorim spre copilărie și parcă nu mai suntem adulți, ci copii roșii în obraji, care colindă înfruntând gerul iernilor de pe Valea Siretului și nămeții, pentru a vesti Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos. Călătorim spre casele părintești la propriu și la figurat, iar, dacă mai e cineva care să ne deschidă ușa, pășim într-o frântură de Rai, unde miroase a brad și a bucate alese, unde mama robotește de zor în bucătărie, iar tata se ocupă de treburile gospodărești, unde bunica scoate plăcintele din cuptor și le așază pe tavă, unde cozonacul proaspăt are multă nucă și arată perfect, unde răcitura e pusă cu grijă în cămară, iar prăjiturile cu gust divin sunt bine pudrate cu zahăr vanilat. Înainte de a gusta prepa ratele tradiționale, îmi amintesc masa din Ajunul Crăciunului, o masă de post, dar nu numai o masă, o întrunire a familiei și un ritual al așteptării venirii pe lume a Pruncului Sfânt, o nemaîntâlnită stare de sfințenie a ucraineanului autentic, aflat într-o profundă legătură cu natura și cu Dumnezeu. Ce-am avut și ce... cred că nu am pierdut în totalitate...

Am plecat să cutreier satele de pe Valea Siretului: Rogojești, Căndești, Sinăuți și am auzit glasuri de colindători, am văzut bisericile pline de Crăciun, am văzut oameni frumoși, acoperiți de nea, la propriu și la figurat, dar cu sufletele atât de tinere, încât m-am simțit copil. Am văzut preoții purtând la piept icoana Nașterii Domnului ca pe o comoară, am văzut credincioșii care deschideau ușile preoților cu bucurie, cu speranță, cu atâta trăire duhovnicească, încât mi-am dat seama că indiferent din ce colț de stea ne privesc străbunii, bunicii sau chiar părinții noștri, unii plecați de aici prea devreme, ei sunt în noi, ei sunt în obiceiurile noastre, în colindele noastre, în icoanele sufleului nostru și în biserica din sat. Acolo am fost botezați cu toții, acolo am cântat, acolo ne-am căsătorit și acolo ne-am luat la revedere de la cei dragi. Așa-

dar, Valea Siretului e vie, colindă și se bucură de Nașterea lui Hristos, de Noul An și de Sărbătoarea Sfântului Vasile, iar Boboteaza... Ei, despre Bobotează și despre sărbătoarea Sfântului Ioan Botezătorul „am să vă spun” o altă poveste...

E ger, am luat-o la pas prin toate satele românilor mei, etnicilor mei ucraineni, am alergat (aproape) spre tata, care în modestia lui mi-a spus că el mă așteaptă cu drag și cu același drag cred că suntem așteptați cu toții de ai noștri și am înțeles că eternul ger al Bobotezei nu ne îngheață, ci ne dezgheață inimile, face legătura dintre pământ și cer. Așa cum, de mii de ani, Iisus a schimbat cursul

omenirii prin Botez, cursul Iordanului prin însemnătate, prin smerenia de a fi El, Fiul lui Dumnezeu, botezat de către Ioan Botezătorul, așa și, în zilele noastre, Sărbătoarea Bobotezei schimbă cursul vieții noastre an de an, ne învață că oamenii nu și-au

uitat originile spirituale, dar nici pe cele etnice, iar imaginile vorbesc de la sine. Am mers la Barajul de Acumulare din Rogojești să văd lacul în zi de Bobotează, și l-am văzut, albastru, aproape înghețat, sfințit de Măreția acestei zile și întins pe kilometri, separând..., și aici mă opresc. Atât râul, cât și lacul nu separă Botoșaniul de Suceava, nu divizează satele ucrainene de cele românești, ci unesc oamenii care se adună, în diverse anotimpuri, la diverse sărbători mari „în jurul” acestui spațiu de basm, în satele natale, în casele părintești.

Sper să vă transmit, în mod real, frânturi din viața de aici, de pe Valea Siretului, pentru că pe malul lacului se auzeau clopotele din toate satele de pe cursul râului, se auzeau ecourile cântării „În Iordan botezându-te Tu, Doamne...”, se auzeau preoții, dascălii, toți creștinii cântând nu numai cu vocile, ci cu sufletele. Bisericile satelor ucrainene și românești sunt pline astăzi. După slujbă, ne-am dus la cei dragi, bolnavi, care ne așteptau cu lacrimi în ochi și care au aprimit Aghiasma Mare ca pe doctoria lui Dumnezeu, care vindecă nu numai trupurile betegite de vremuri, ci și sufletele încercate de atâtea pierderi ale celor dragi. Aghiasma Mare, termen folosit în dicționarele și lucrările etimologice, este esența vieții de creștin, de om care știe ce are de făcut în aceste sărbători de la mama și de la tata, de la bunica și de la bunicul. Dragilor, Aghiasma Mare este legătura noastră cu Dumnezeu, cu toți ai noștri, cu viitorul.

Bucurându-mă de ceea ce am văzut și am auzit în bisericile din satele ucrainenilor noștri, mi-am ridicat privirea, la finalul călătoriei mele pe malul lacului Siret, și am observat, aproape de dincolo de nouri, o nouă mănăstire care veghează asupra tuturor acestor sate, o Mănăstire care „cântă” la unison cu bisericile noastre Troparul de la Praznicul Botezului Domnului. Așadar, unitatea în diversitate nu e numai la școală, ci pornește din viața de zi cu zi, de la om la om, de la suflet la suflet.

Vă mulțumesc pentru îngăduința de a vă răpi clipe prețioase cu ajutorul acestor cuvinte și sper că această călătorie alături de o ucraincă, în satele frumos așezate pe Valea Siretului, a fost una plăcută!

Claudia SEMCIUC

Frumoasele colinde tradiționale ucrainene și românești au răsunat la Suceava, unde spiritul sărbătorilor de iarnă a însoțit atmosfera prin activitatea „Colind în Bucovina”, organizată de Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Suceava în cadrul Proiectului de parteneriat „Vecini în Europa unită”, desfășurat în colaborare cu Liceul „Liderul Ion Neculce” din Boian, Ucraina.

Colindătorii din Ucraina, alături de cadre didactice și numeroși părinți, au fost oaspeții speciali ai acestei manifestări. Atmosfera de sărbătoare și prietenie a fost întregită de colindele tradiționale, care au unit participanții întru bucuria sărbătorilor de iarnă. Aceștia au fost primiți cu multă căldură de echipa gazdă: Silvia-Corina Nuțu, directorul Colegiului Național „Mihai Eminescu”, Raluca Cîrțu, director adjunct, Anamaria Popescu, consilier educativ, și prof. Delia Martineac, coordonatorul proiectului.

Evenimentul a debutat cu momente artistice susținute de grupurile de colindători din cele două

COLIND ÎN BUCOVINA

școli partenere. Grupul „Speranța” din Boian a adus un suflu nou, emoționând audiența prin puritatea și energia interpretării. Corul „Glas Eminescian” al colegiului, coordonat de prof. Ionuț Hîrceag, a oferit o interpretare deosebită colindelor tradiționale românești. Grupul vocal „Vyshyvka”, îndrumat de prof. Delia Martineac, a adus farmecul specific colindelor ucrainene, iar grupul de elevi îndrumat de prof. Letiția Franciuc a transmis multă emoție și liniște sufletească. Aceste momente muzicale au fost mai mult decât simple reprezentații, ele au pus în valoare frumusețea diversității culturale și unitatea adusă de spiritul sărbătorilor. Conform tradiției românești, copiii au fost răsplătiți cu covrigei și dulciuri, un gest simbolic de ospitalitate și generozitate specific sărbătorilor de iarnă.

După reprezentația de la Colegiul Național „Mihai Eminescu”, grupul colindătorilor din Boian împreună cu elevii noștri, respectând datina străbună, au poposit la Primăria municipiului Suceava și la Universitatea „Ștefan cel Mare”. Prin colindele lor, au adus vestea nașterii Mân-

tutorului, reamintind tuturor importanța, profunzimea și semnificația acestei sărbători creștine.

Activitatea „Colind în Bucovina” este parte a unui proiect mai amplu, „Vecini în Europa unită”, care promovează dialogul intercultural, prietenia și cooperarea între tinerii din România și Ucraina. Acest parteneriat educațional reprezintă un exemplu de bune practici în dezvoltarea relațiilor transfrontaliere și un cadru în care tinerii pot învăța despre respectul reciproc și frumusețea diversității.

„Colind în Bucovina” a fost mai mult decât o sărbătoare a colindelor, a fost o sărbătoare a prieteniei și a tradițiilor care ne leagă. Într-o perioadă în care sărbătorile ne reamintesc de valorile esențiale ale solidarității și bucuriei împărtășite, acest eveniment a constituit un adevărat dar pentru comunitatea din Suceava și pentru oaspeții din Boian, Ucraina. Spiritul Crăciunului a răsunat ca un ecou puternic, iar legăturile create prin acest parteneriat vor continua să aducă lumină și speranță în sufletele noastre.

Delia MARTINEAC

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE COLINDE, DATINI ȘI OBICEIURI DE IARNĂ LA UCRAINENI – ediția a XXXII-a –

(Urmare de la pagina 1)

„Niciun astfel de eveniment nu ar putea fi realizat fără dragostea ucrainenilor față de limba, tradițiile, cultura și valorile comunității. Vă mulțumesc că, indiferent unde vă aflați, păstrați cu sfințenie aceste valori, contribuind nu doar la conservarea moștenirii culturale strămoșești, ci și la îmbogățirea patrimoniului cultural european”, a transmis președintele UUR.

În continuare, acesta a mulțumit partenerilor și oaspeților din Ucraina, care, în ciuda momentelor dificile generate de invazia Federației Ruse în Ucraina, au găsit timpul și resursele necesare pentru a susține comunitatea ucraineană din România. Președintele a evidențiat unitatea poporului ucrainean, afirmând: „Un popor unit nu poate fi înfrânt”.

Cu ocazia Anului Nou, președintele UUR le-a urat tuturor participanților sănătate, succes, bunăstare, pace sufletească și familială, cu toții să aibă parte de prieteni devotați, unitate și înțelegere.

În încheiere, acesta a mulțumit Filialei Maramureș a UUR, organizațiilor locale ale UUR, Consiliului UUR, reprezentanților organelor publice, Ambasadei Ucrainei din România, Consulatului de la Solotvino, precum și partenerilor din Ivano-Frankivsk, Zakarpattia, Kiev și Lviv, pentru sprijinul acordat în organizarea acestui eveniment remarcabil.

În cadrul alocuțiunii sale, subsecretarul de stat din Ministerul Afacerilor Interne, Petru Bledea, și-a exprimat bucuria și onoarea de a participa la acest festival, un eveniment organizat chiar în orașul său natal, Sighetu Marmăției, domnia sa subliniind faptul că acest festival reprezintă cartea de vizită a județului Maramureș, fiind un prilej de mândrie pentru comunitatea locală și națională.

Petru Bledea a adresat mulțumiri reprezentanților Uniunii Ucrainenilor din România (UUR) pentru invitație și i-a felicitat pentru întreaga activitate dedicată sprijinirii comunității ucrainene, precum și pentru eforturile lor de a conserva limba, cultura, tradițiile și obiceiurile acestei comunități.

Cu ocazia apropierii Anului Nou, subsecretarul de stat a transmis participanților un călduros „La mulți ani!”, iar, în completarea mesajului vicarului greco-catolic ucrainean, Vasile Colopelnic, care a declarat că anul 2025 este considerat drept „Anul Speranței”, Petru Bledea a subliniat ca acest an să fie consacrat speranței și păcii în lume. El a transmis urări de sănătate, pace și cele mai bune gânduri tuturor celor prezenți.

În continuare, în cuvântarea sa, vicepreședintele Consiliului Regional Ujhorod din Ucraina, Vasile Demyanchuk, a adresat mulțumiri participanților pentru prezență, precum și Uniunii Ucrainenilor din România (UUR) pentru organizarea unui festival de tradiție, cu o frumoasă continuitate, care reușește să unească ucrainenii de pretutindeni.

Vasile Demyanchuk a mulțumit, de asemenea, președintelui UUR, consulului de la Solotvino, și întregii comunități române pentru sprijinul acordat ucrainenilor în aceste vremuri dificile, subliniind că, în momentele de încercare, românii s-au dovedit a fi frații cei mai apropiați ai ucrainenilor. Totodată, acesta a remarcat frumusețea colindelor interpretate în cadrul festivalului și a adăugat că vremea prietenoasă contribuie la reînvierea amintirilor despre vremurile liniștite, când toți ucrainenii puteau să colinde în pace în propria lor țară.

În alocuțiunea sa, Consulul și Șeful Serviciului Consular din Solotvino, Ucraina, Florin Grațian Pârnu, a subliniat importanța culturii, tradițiilor și colindelor ca elemente esențiale ale identității unei comunități, acesta exprimându-și bucuria pentru faptul că Uniunea Ucrainenilor din România (UUR) reușește să adune ucrainenii din toate colțurile lumii și să mențină unitatea comunității ucrainene.

Consulul a evidențiat exemplul oferit de municipiul Sighetu Marmăției, care găzduiește cu succes un astfel de eveniment cultural de amploare, felicitându-l, de asemenea, pe președintele UUR pentru eforturile depuse în organizarea acestor manifestări și menționând că pentru anul 2025 trei cuvinte trebuie să definească perspectivele comunității: unitate, solidaritate și pace.

Mai departe, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Ucrainei în România, Ihor Prokopchuk, a transmis un salut cordial cu prilejul organizării celei de-a XXXII-a ediții a acestui minunat festival, care unește comunitatea ucraineană în jurul valorilor spirituale și culturale ce definesc identitatea poporului ucrainean.

Ambasadorul a subliniat că acest festival nu reprezintă doar o ocazie de a celebra bogăția culturii ucrainene, ci și un simbol al unității, bucuriei și dragostei. „Colinda este mai mult decât un obicei, este o moștenire spirituală care transmite de-a lungul secolelor tot ce este mai bun și mai frumos în sufletele noastre. Dorința de a păstra și de a transmite aceste tradiții generațiilor viitoare reprezintă un exemplu profund al respectului față de identitate, trecut și strămoși”, a declarat acesta.

Domnia sa a amintit că acesta este al treilea Crăciun în care Ucraina suferă din cauza unui război crud și nedrept, declanșat de o țară care dorește să distrugă poporul ucrainean și identitatea sa, subliniind, de asemenea, că lupta Ucrainei nu este doar pentru apărarea teritoriului național, ci și pentru păstrarea identității naționale, independenței și valorilor europene.

În discursul său, Ihor Prokopchuk a mulțumit prietenilor români pentru sprijinul și solidaritatea de care au dat dovadă în aceste vremuri dificile, men-

ționând că această susținere a întărit relațiile dintre cele două popoare și a pus bazele unei colaborări puternice pentru viitor.

De asemenea, a mulțumit Uniunii Ucrainenilor din România pentru organizarea acestui eveniment remarcabil și le-a urat mult succes în derularea acțiunilor viitoare, iar în încheiere a transmis participanților urări de sărbători fericite și succes în păstrarea moștenirii culturale.

În continuare, au luat cuvântul următoarele personalități: Colopelnic Vasile, vicar al Vicariatului Greco-Catolic Ucrainean din România, Covaci Ana-Maria, inspector școlar pentru minoritatea ucraineană în județul Maramureș, preacucernicul părinte Mihai Cobziuc, consilier eparhial în cadrul Biroului Relații cu Minoritățile al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Pavlo Basaraba, șef-adjunct al Administrației de Stat Rakhiv, Myroslava Korneliuk, deputat al Consiliului Regional Ivano-Frankivsk, Tetyana Boyko, șef al Departamentului de Cultură, Naționalități și Religii al Administrației Regionale de Stat Ivano-Frankivsk, Myroslava Lyvch, dorector al Departamentului Afaceri al Consiliului Regional Zakarpattia, și Natalia Shetelya, rectorul Academiei de Cultură și Arte și deputat al Consiliului Regional Zakarpattia.

Pe scena festivalului, au evoluat nu doar ansambluri artistice, ci și grupuri vocale alcătuite din etnici ucraineni atât din România, cât și din diverse colțuri ale Europei, alături de refugiați ucraineni din mai multe regiuni ale țării. Evenimentul a oferit astfel o platformă inclusivă, în care cultura și tradițiile ucrainene au fost exprimate într-o diversitate de forme. Printre participanți, s-au numărat Viflaimul din satul Bistra, Grupul „Lisorub” din Bocicoiu Mare (Ucraina), Grupul „Hatna din Dărmănești”, județul Suceava, Grupul „Florile Bucovinei” din Botoșani, Grupul „Zerniatko” din Kiev, artiștii Academiei de Cultură și Arte din Ujgorod, Grupul „Crasnianocika” din Crasna Vișeuului, „Ansamblul vocal popular „Vyshyvanka” din Ivano-Frankivsk, cu dirijorul Vasile Kanyuk, Grupul „Edelveis” din București, Grupul „Rusceanka” și Viflaimul din satul Ruscova, Grupul „Tei Misoritor” din județul Tulcea, Grupul „Zelenei Barvinok” din Crăciunești, Grupul „Yasnytsya” („Curcubeul”) din județul Galați, un grup de colindători din satul Lunca la Tisa, Grupul „Floarea Maramureșului” din județul Arad, Grupul „Nadiia” din Repedea, Grupul „Cervona Calena” din județul Caraș-Severin, Grupul de colindători din Rona de Sus, „Trio-Hrin” din județul Timiș, Grupul „Veșnevei Sadok” din Bocicoiu Mare, Grupul „Huțulskei Plai” și Viflaimul din satul Valea Vișeuului, grupuri de colindători din Reșeți și Coștiui, Grupul „Glasul Muntelui” din Poienile de sub Munte, precum și grupul de colindători al Parohiei Greco-Catolice Ucrainene din Poienile de sub Munte. Fiecare dintre aceste grupuri a adus pe scenă un fragment din moștenirea culturală ucraineană, contribuind la strălucirea unui eveniment cu adevărat unic.

Festivalul de față nu reprezintă doar un eveniment singular, ci contribuie la consolidarea unității pe termen lung, având un impact semnificativ atât în comunitățile ucrainene locale, cât și pe plan internațional, iar, prin promovarea culturii ucrainene autentice, festivalul se transformă într-un model de solidaritate și continuitate, păstrând vii numeroasele tradiții și obiceiuri străvechi.

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE ALE UUR PE ANUL 2025 (I)

Filiala	Denumirea acțiunii	Locația	Data
Iași	Crăciunul la ucraineni. Originile, semnificația, tradițiile și obiceiurile de Crăciun la ucrainenii din România. Interferențe cu tradițiile și obiceiurile românilor și ale altor minorități Expoziție cu mâncăruri specifice Crăciunului ucrainean. Colinde ucrainene	Iași	ianuarie
	Evocarea literară „Ștefan Tcaciuc și Mihai Eminescu, în memoriam”. Expoziție de carte. Expoziție de publicistică	Iași	ianuarie
	Masa rotundă „Ziua Limbii Materne”. Istoricul și semnificația evenimentului pentru minoritatea ucrainenilor din România	Iași	februarie
	Cinstirea memoriei eroilor ucraineni căzuți în cei trei ani de la începerea războiului	Iași	februarie
	Masa rotundă „Ziua Internațională a dreptului femeilor și a păcii”. „Ziua Internațională a scriitorului” Scriitorii și poeții de etnie ucraineană din România și opera acestora	Iași	martie
	Sărbătorirea a celei de-a 211-a aniversări de la nașterea poetului ucrainean Taras H. Șevcenko	Iași	martie
	„Istoricul bucătăriei ucrainene. Tradiții și inovații în domeniul culinar specific ucrainean. Sfaturi pentru tinerele gospodine”	Iași	aprilie-august
	Festivalul de Colinde, Datini și Obiceiuri de iarnă la Ucraineni	Sighetu-Marmației	ianuarie
	Simpozionul „Ziua Limbii Materne”	Sighetu-Marmației	februarie
	Simpozionul „Rolul femeii ucrainene în societate”	Sighetu-Marmației	martie
Maramureș	Omagiu adus marelui poet ucrainean Taras Șevceko	Sighetu-Marmației	martie
	Olimpiada de limba ucraineană – etapa județeană	Sighetu-Marmației	martie
	Concurs tematic: „Taras Șevcenko în imagini și cuvinte”	Remeți	martie-mai
	Concurs de recitare a poeziei ucrainene – etapa județeană	Rona de Sus	aprilie
	Concurs de recitare a poeziei ucrainene – etapa națională	Sighetu-Marmației	aprilie
	Cântece și dansuri de pe Valea Ruscovei	Ruscova	aprilie
	Cinstirea veteranilor de război și păstrarea tradițiilor la ucraineni	Poienile de sub Munte	mai
	Obiceiuri pastorale de primăvară la ucraineni	Bistra	mai
	Ziua Internațională a Copilului	Toate organizațiile UUR Maramureș	iunie
	Hramul Parohiei Greco-Catolice Ucrainene din Valea Vișeuului	Valea Vișeuului	iunie
Satu Mare	Cupa de fotbal a UUR	Repedea, Rona de Sus, Crăciunești, Remeți, Sighetu-Marmației	iunie-septembrie
	Sărbătorile de iarnă pe stil vechi la ucrainenii din Satu Mare	Satu Mare	ianuarie
	Concurs de cântece laice și religioase la ucrainenii din Satu Mare. Ziua Internațională a Limbii Materne	Micula	februarie
	Rolul femeii ucrainene în păstrarea identității etnice, lingvistice și culturale	Satu Mare	martie

Filiala	Denumirea acțiunii	Locația	Data
Satu Mare	Zilele „Taras Șevcenko”	Satu Mare	martie
	Concurs de recitare a poeziei ucrainene – etapa județeană	Micula	martie
	Olimpiada de limba și literatura ucraineană maternă – etapa județeană	Micula	aprilie
	Ziua Cămășii Ucrainene	Satu Mare	mai
	Tabăra de vară pentru copiii ucraineni din județul Satu Mare	Micula, Tarna Mare	iunie
	Influente ucrainene în personalitatea lui M. Eminescu	Suceava, Cernăuți	ianuarie
	Ziua Limbii Materne	Bălcăuți	februarie
	Comemorarea scriitorilor de origine ucraineană din Bucovina	Dărmănești	februarie
	Rolul femeii în păstrarea limbii materne – Ziua Internațională a Femeii	Suceava	martie
	Comemorarea poetului ucrainean Taras H. Șevcenko	Negostina	martie
Suceava	Olimpiada de limba ucraineană – etapa județeană	Suceava	martie
	Tradiția încondeierii ouălor la ucraineni	Paltinu	aprilie
	Concurs de recitare a poeziei ucrainene – etapa județeană	Bălcăuți	aprilie
	Olimpiada de limba ucraineană – etapa națională	Suceava	aprilie
	Istoria și tradițiile ucrainenilor din România – concurs național	Suceava	mai
	Conviețuiri, ediția a XXVI-a	Negostina	mai
	Ziua Internațională a Copilului	Siret	iunie
	Crosul copiilor ucraineni	Bălcăuți	iunie
	Spiritualitate ortodoxă ucraineană în municipiul Suceava	Suceava	iunie
	Ziua Internațională a Limbii Materne	Lugoj – Liceul Iulia Hasdeu	februarie
Timiș	Comemorarea poetului Taras Șevcenko	Lugoj – Teatrul Național T.G.	martie
	Ziua Femeii în comunitatea ucraineană	Timișoara – Casa Culturală	martie
	Olimpiada de limba și literatura ucraineană – faza județeană	Lugoj – Liceul Iulia Hasdeu	martie
	Istoria și tradițiile ucrainenilor - concurs	Școala Gimnazială Știuca	martie
	Creatori de artă populară ucraineană	Timișoara – Muzeul Satului Bănățean	aprilie
	Concurs de recitare a poeziei ucrainene – etapa județeană	Darova – Căminul Cultural	aprilie
	Concert religios pascal	Știuca – Căminul Cultural	aprilie
	Parada portului tradițional ucrainean	Petroasa Mare – Căminul Cultural	mai
	Vizită de documentare	Hunedoara, Alba Iulia	mai
	Ziua copiilor ucraineni	Casa Ucraineană de la Muzeul Satului Bănățean	iunie
Tulcea	Tradiții culinare ale ucrainenilor din Banat	Muzeul Satului Bănățean – Casa ucraineană	iunie
	Caravana ucraineană	Bethausen	iunie
	Sărbătorile de iarnă la ucrainenii nord-dobrogeni	Toate organizațiile	ianuarie
	Concurs de poezie, cântec și dans ucrainean	Tulcea, Crișan, Letea, Sfântu Gheorghe, Murighiol	februarie
	Cunoașterea tradițiilor ucrainene – excursie în Maramureș		februarie

(Continuare la pagina 11)

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE ALE UUR PE ANUL 2025 (I)

Filiala	Denumirea acțiunii	Locația	Data
Tulcea	Ziua Internațională a Femeii - „Rolul femeii ucrainene în păstrarea identității etnice”	Toate organizațiile	martie
	Zilele Taras Șevcenko	Tulcea	martie
	Vizitarea monumentului de la Dunavăț	Dunavăț	aprilie
	Tradiții și obiceiuri ucrainene – Întâlnire cu fii satului	Letea, Sfântu Gheorghe, Fântâna Mare, Murighiol	mai
	Întâlnire cu fiii satului	Caraorman	mai
	Tradiții și continuitate la ucraineni – „Festivalul bujorilor”	Fântâna Mare	mai
	Sărbătorind pădurea cu toți ucrainenii	Letea	mai
	Ziua copilului în familia ucraineană	Tulcea, Letea, Murighiol, Crișan, Sfântu, Gheorghe, Pardina	iunie
	Festivalul mierii – „Albina ucraineană în Dobrogea”	Telița	iunie
Comisia pentru Cultură	Întâlnirea scriitorilor ucraineni cu cititorii – prezentarea cărților și publicațiilor UUR, apărute în anul 2024	Galați, Tulcea	februarie
	Întâlnirea scriitorilor ucraineni cu cititorii – prezentarea cărților și publicațiilor UUR, apărute în anul 2024	Bihor, Satu Mare	mai
UFUR	Acțiunea Ziua Internațională a Limbii Materne	În fiecare școală unde se studiază limba ucraineană/ în limba ucraineană	februarie
	Ziua Internațională a Femeii	Toate filialele UUR	martie
	Omagiu adus marelui poet ucrainean Taras Șevceko	În toate organizațiile de femei ucrainene și școli	martie
	Să facem sărbătorile cât mai frumoase, să-i facem fericiți pe cei necăjiți	În toate organizațiile de femei ucrainene	aprilie
	Simpozion „15 mai – Ziua Internațională a Familiei”. Violența domestică poate ucide		mai
	„Să celebrăm portul popular”. Ziua lei Ucrainene		mai
	Zâmbet de copil ucrainean		iunie
	Întâlnirea tinerilor ucraineni – cunoașterea comunității tinerilor ucraineni	În filialele UUR	februarie
	Oferirea unui măștișor cu ocazia Zilelor de 1 și 8 Martie cadrelor didactice care predau limba ucraineană	În filialele UUR	martie
	Întâlnirea tinerilor ucraineni – Importanța implicării tinerilor în viața social-politică	Timișoara	aprilie
UTUR	Întâlnirea tinerilor ucraineni – Rolul tinerilor în perpetuarea culturii și tradițiilor ucrainene în România	Suceava	mai
	Campanie de ecologizare	În filialele UUR	mai
	Simpozioane, invitații, diverse întâlniri		ianuarie-iunie

(Continuare în numărul următor)

JUSTIȚIA A DAT, DIN NOU, DREPTATE UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA

Răsăriți parcă din mocirla fărădelegii, niște impostori fără scrupule și frică de Dumnezeu, cu ambiții și dorințe nesățioase și cu un comportament de grup infracțional organizat, încearcă, de mai mulți ani, să destabilizeze Uniunea Ucrainenilor din România și să dezbine comunitatea ucraineană. Cu o ciclicitate remarcabilă de patru ani, ucrainenii din România asistă, cu un sentiment puternic de deja-vu, la un spectacol grotesc, cu același regizor lipsit de talentul creației, urmând același scenariu extrem de prost, și, în general, cu aceiași actori, amatori, dominați de patima banului, care încearcă din răsputeri să joace rolul de membri devotați ai unei comunități de care nu le pasă în restul timpului.

Încă de la înființarea Uniunii Ucrainenilor din România, la fiecare patru ani, înaintea desfășurării alegerilor interne pentru structurile locale, județene sau centrale ale UUR, a devenit arhicunoscută apariția unor personaje, de fiecare dată aceleași, cu un trecut controversat și sulfuros sau chiar infracțional, care încearcă să destabilizeze comunitatea ucraineană și membrii Uniunii, prin false apeluri la inițiativă civică și care, în realitate, sunt motivate de interese personale meschine și pur mercantile.

Sunt aceleași persoane, care, în 2012 au încercat să organizeze un fals Congres, în 2016 – să creeze o clonă a Uniunii, în 2020 – să înființeze o organizație paralelă, iar, acum, prin dezinformare, au încercat să dezbine comunitatea ucraineană, acționând ca și cum ar fi membri ai UUR.

Inspirați de modelul generat de „laboratoarele” propagandei ruse, care, pentru atingerea scopurilor sale, instigă oameni și dezbină societăți, provoacă conflicte și seamănă ură, promovează comportamente agresive și subminează procesele electorale, acești impostori, care nu respectă valorile fundamentale pe care s-a clădit Uniunea Ucrainenilor din România, au făcut, la fiecare patru ani, începând cu anul 2008, încercări de a organiza alegeri, altele decât cele prevăzute în Statutul UUR, inclusiv cu participarea unor persoane care nu au nimic în comun cu etnia ucraineană, din dorința de a substitui conducerea aleasă în mod legal cu persoane străine și cu proceduri nelegitime.

Și în 2023 aceste persoane, care nu au nimic în comun cu valorile și spiritul UUR, au încercat, prin falsuri în înscrisuri și inducere în eroare, să perturbe alegerile interne, inclusiv prin încercări de a-și depune candidaturile pentru funcții de conducere în cadrul organizației noastre, deși cunoșteau foarte bine că nu au acest drept, conform prevederilor Statutului UUR. Este evident că acești indivizi urmăresc un singur scop final – dezbinarea comunității ucrainene din România, fiind, de fapt, cu gândul doar la banii alocați din bugetul de stat.

Toate aceste eforturi nocive au fost mereu contracarate de UUR prin transparență totală în luarea deciziilor și prin implicarea unui număr din ce în ce mai mare de membri în activitatea curentă și în proiectele Uniunii. Și în 2023, procesul de alegere a conducerii locale și județene a implicat participarea activă a mii de etnici ucraineni, membri ai UUR, cu toții având posibilitatea de a-și exercita dreptul de a-și alege reprezentanții prin intermediul Birourilor Organizațiilor Locale și al Conferințelor Județene, două structuri de conducere, care însumează peste 1000 de reprezentanți. Acest număr semnificativ se referă exclusiv la nivelul local și județean.

Lucrul acesta a fost demonstrat și prin organizarea exemplară a celui de-al 9-lea Congres al UUR, la care au participat peste 400 de persoane din toată România și unde a fost subliniată necesitatea de a menține și dezvolta unitatea și stabilitatea comunității ucrainene din România, bazate pe respectarea hotărârilor adoptate de organele UUR alese statutar.

Și de această dată, justiția ne-a dat dreptate, instanța respingând, DEFINITIV, toate încercările acestor personaje – Marocico Ion, Mutu Ionuț Costin, Rosocha Petru, Nan Vasile, Clempușac Maria, Ardelean Cristian Vasile, de a împiedica înregistrarea modificărilor Statutului UUR și, implicit, validarea Congresului UUR din 21-22 octombrie 2023.

Acești indivizi au apelat la tot felul de „strategii”, pentru a înșela autoritățile și instanța de judecată, de la fals în acte până la prezentarea sub o identitate falsă, falsificând acte, semnături și atribuindu-și identități ale altor persoane. Pentru a manipula și induce în eroare membrii comunității ucrainene, au creat pe Facebook conturi false cu denumiri pompoase, precum „Ucrainenii Din Banat”, „Ucrainenii Din Maramureș”, „Ucrainenii Din Bucovina” sau „Ucrainenii Din Dobrogea”, unde propagau tot felul de minciuni și calomnii, iar, în campania electorală pentru alegerile parlamentare, proferau atacuri murdare împotriva candidaților UUR și postau mesaje în favoarea partidelor extremiste.

UNIUNEA UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA VA FACE TOT CE SE POATE CA TOȚI CEI IMPLICAȚI ÎN ACEASTĂ TENTATIVĂ DE SUBMINARE ȘI SABOTARE A ACTIVITĂȚII SALE SĂ FIE TRAȘI LA RĂSPUNDERE ȘI SĂ SUPORTE, DEOPOTRIVĂ, RIGORILE LEGII.

Facem apel la unitate, responsabilitate și solidaritate, mai ales în actualul context socio-economic și geopolitic, fiind convinși că doar împreună putem depăși orice provocare și dezvolta comunitatea în care trăim.

Consiliul Uniunii Ucrainenilor din România

CONCURSUL DE CREAȚIE LITERARĂ ȘI INITIERE ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ (EDIȚIA A III-A)

Pentru Uniunea Ucrainenilor din România, singura organizație care reprezintă interesele ucrainenilor din România atât în țară, cât și peste hotare, unul dintre principalele obiective îl reprezintă susținerea și promovarea creațiilor literare și a cercetării științifice, deziderat realizat atât prin organizarea a numeroase simpozioane, conferințe, concursuri dedicate acestor domenii, cât și prin publicațiile sale, fie că este vorba de periodicele apărute sub egida UUR, fie de volumele pe care le editează.

În această ordine de idei, Filiala Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România în colaborare cu specializarea Limba și literatura ucraineană de la Universitatea „Babeș-Bolyai” au organizat, în perioada 1-14.11.2024, în cadrul evenimentului „9 NOIEMBRIE – ZIUA LIMBII UCRAINENE”, ediția a treia a „Concursului de creație literară și inițiere în cercetarea științifică”, la care au participat studenții din cadrul Facultății de Litere – UBB.

Concursul a avut drept obiective: dezvoltarea abilităților de comunicare în limba ucraineană, stimularea creativității, încurajarea competitivității etc., fiind organizat pe trei secțiuni: I. *Creație literară proprie* (poezie / proză / teatru) în limba ucraineană; II. *Elaborarea unui eseu / articol* în limba ucraineană pe diferite teme (Cultura și limba ucrainenilor

din România; Istoria localității natale / a unei localități cu populație majoritar ucraineană; Descrierea detaliată a unui obicei / ritual specific ucrainean); III. *Traducerea unui text scurt sau a unui fragment*, la prima vedere, din limba ucraineană în limba română.

Prezentarea publică a lucrărilor, respectiv premiarea câștigătorilor a avut loc la data de 12 decembrie 2024

nene, subliniindu-se faptul că organizarea unor asemenea activități este mai mult decât benefică pentru încurajarea tinerilor de a-și manifesta cu mândrie specificul lingvistic ucrainean.

A urmat prezentarea și analiza lucrărilor înscrise în concurs. După ce studenții fie s-au manifestat creativ, fie și-au demonstrat abilitățile de

(din motive obiective: intrarea în campanie electorală, acestea neputându-se realiza în luna noiembrie) la Facultatea de Litere, str. Horea nr. 31, începând cu ora 17.00.

Juriul concursului a fost format din cadrele didactice universitare care predau la specializarea Limba și literatura ucraineană: lector univ. dr. Mihaela Herbil, redactorul-șef al revistei „Ecouri ucrainene” – președinte; lector univ. dr. Cristina Silaghi, membru al colectivului redacțional al revistei „Ecouri ucrainene” – membru și conf. univ. dr. Ioan Herbil, președintele Filialei Cluj, redactorul-șef al revistei „Curierul ucrainean” a UUR – membru.

Moderatorul acțiunii a fost dna Mihaela Herbil, cea care, în deschidere, a adresat un cuvânt de salut tuturor celor prezenți, amintind conținutul și scopul pentru care a fost instituită, la 9 noiembrie, Ziua Limbii Ucrainene, la inițiativa președintelui UUR, deputat în Parlamentul României, dl Nicolae-Miroslav Petrețchi.

Președintele Filialei Cluj a UUR, conf. univ. dr. Ioan Herbil, a citit, în completare, din legislație, paragraful care atestă celebrarea la 9 noiembrie, începând cu anul 2018, a Zilei Limbii Ucrainene, aceasta fiind instituită la 14 iulie 2018, prin Legea 213, de Camera Deputaților din România, la inițiativa legislativă a deputatului Nicolae-Miroslav Petrețchi, și a fost adoptată la 27 iulie 2018, fiind marcată, în fiecare an, în toate localitățile cu populație de etnie ucraineană.

Subsemnatul mi-am exprimat grațitudinea față de cei 12 participanți înscrși în concurs, care au înțeles că limba maternă, moștenire sacră a unui popor, este darul neprețuit lăsat de strămoșii noștri. Prin intervențiile doamnelor Mihaela Herbil și Cristina Silaghi, a fost reiterată importanța conservării și perpetuării limbii ucrainene, subliniindu-se faptul că organizarea unor asemenea activități este mai mult decât benefică pentru încurajarea tinerilor de a-și manifesta cu mândrie specificul lingvistic ucrainean.

elaborare a unui eseu sau articol ori de traducere din limba ucraineană, membrii juriului au propus ca: la secțiunea „Creație literară” să fie acordate trei premii (I, II, III) și două mențiuni; la secțiunea „Elaborarea unui eseu / articol” să fie acordate două premii (I, II), iar la secțiunea „Traducere unui text / fragment” să fie acordate trei premii (I, II, III) și două mențiuni, valoarea premiilor fiind următoarea: premiul I – 600 de lei; premiul II – 500 de lei; premiul III – 400 de lei; mențiune – 300 de lei.

Așadar, laureații celei de-a III-a ediții a concursului au fost: • la secțiunea „Creație literară”:

Fedurean Anastasia – Premiul I; Bilcec Jessica-Rahela – Premiul II; Cozaciuc Denisa-Lorena – Premiul III; Papariga Ivan-Alin – Mențiune și Țudic Andreea-Cornelia – Mențiune • la secțiunea „Elaborarea unui eseu / articol”:

Sofinet Sergiu-Cristian – Premiul I și Bociorec Vasile-Ionel – Premiul II; • la secțiunea „Traducere unui text / fragment”: Sacală Maria-Lavinia – Premiul I; Firisciuc Larisa-Tania – Premiul II; Barbu Paula-Rebeca – Premiul III; Chifa Ana – Mențiune și Șuldac Ileana – Mențiune.

Este necesar de subliniat spiritul competitiv al participanților, dăruirea și seriozitatea cu care fiecare dintre ei și-a dus la bun sfârșit sarcinile, bucuria din finalul concursului, când fiecare student-participant a fost premiat. Dincolo de satisfacția recunoașterii, prin premiere, a muncii fiecăruia dintre ei, s-a putut observa curiozitatea și emoția tinerilor participanți precum și consolidarea punților dintre cadrele didactice și studenți.

Vicepreședintele Filialei Cluj a UUR, dl Alexandru Boțoc-Maliarciuc, în intervenția sa, și-a manifestat bucuria față de interesul studenților pentru limba, literatura, cultura, istoria și tradițiile ucrainene, dorindu-i fiecărui participant inspirație și succes.

Atât organizatorii, cât și premianții au adus mulțumiri Consiliului UUR pentru sprijinul financiar substanțial acordat, nutriend speranța că astfel de evenimente vor fi organizate și sprijinite și în viitor.

**Președintele Filialei Cluj a UUR,
Conf. univ. dr. Ioan HERBIL**

Uniunea Ucrainenilor din România, la Târgul de carte Gaudeamus-2024, București

Miercuri, 4 decembrie 2024, Uniunea Ucrainenilor din România a lansat la Târgul de carte Gaudeamus, ediția 31, două volume, apărute sub egida și cu sprijinul financiar al UUR: „Pagini de literatură ucraineană”, un volum de traduceri din proza clasicii ucraineni (Marko Vovcioc, Ivan Franko, Lesea Ukrainka, Myhailo Koțiubynskyi, Olha Kobylyanska, Vasyl Stefanyk și Mykola Kuliș – reprezentantul generației „Renașterea împușcată”), realizate de către Mihaela Herbil, Cristina Silaghi, Ioan Herbil și Jessica Bilcec, apărut la RCR Editorial, București, 2024, și „Viața și Acatistul Sfântului Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava”, un volum bilingv, în limbile română și ucraineană, redactat și tradus de către preotul Mihai Cobziuc, apărut la Editura Crimca, Suceava, 2024.

În deschiderea evenimentului, gazda acestuia, președintele Filialei București a UUR, domnul Mihai Traista, le-a mulțumit celor prezenți pentru participare, invitându-l pe domnul Nicolae-Miroslav

Petrețchi, președintele UUR și deputat în Parlamentul României pentru minoritatea ucraineană, să ia cuvântul.

Nicolae-Miroslav Petrețchi a reiterat susținerea publicațiilor în paginile cărora sunt reflectate evenimentele și viața ucrainenilor din România, și nu numai, subliniind, de asemenea, necesitatea apari-

ției unor asemenea volume de traduceri sau de opere originale pentru creionarea multilaterală a identității noastre etnice, ucrainene.

În continuare, a luat cuvântul domnul Ioan Herbil, conf. univ. dr. la specializarea Limba și literatura ucraineană din cadrul Facultății de Litere (UBB) și președintele Filialei Cluj a UUR, care a prezentat volumul „Pagini de literatură ucraineană”, subliniind importanța apariției acestei colecții de proză ucraineană atât pentru ucrainenii din România, care, din diferite motive, nu au avut posibilitatea până acum să se familiarizeze cu opera scriitorilor menționați, cât, mai cu seamă, pentru cititorul

român, pentru care această carte reprezintă o „poartă” de pătrundere în universul fascinant al literaturii ucrainene.

La rândul său, doamna Mihaela Herbil, lector univ. dr. în cadrul aceleiași facultăți, a vorbit publicului prezent despre rolul și importanța fiecărui scriitor tradus în cadrul procesului literar ucrainean, la nivel micro, și însemnătatea acestora în contextul circuitului literar european, la nivel macro.

În ceea ce privește cea de-a doua carte, „Viața și Acatistul Sfântului Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava”, domnul Ilie Sauciu, inspector școlar pentru minoritatea ucraineană din cadrul ISJ Suceava și președintele Filialei Suceava a UUR, a trecut în revistă date relevante din biografia Sfântului mucenic Ioan cel Nou, născut în jurul anului 1300 în orașul Trapezunt (Turcia), viața și pătimirile căruia au fost reprezentate în pictura murală a bisericilor din Moldova.

UUR a fost prezentă la Târgul de carte Gaudeamus și cu un stand cu reviste și ziare: «Український вісник» („Curierul ucrainean”), «Вільне слово» („Cuvântul liber”), „Curierul ucrainean”, «Наш голос» („Glasul nostru”), „Есouri ucrainene”, «Дзвоник» („Clopoțelul”), «Бджілка» („Albinița”), precum și cu volume de proză, poezie, dramaturgie, traduceri sau științifice etc. în limbile română și ucraineană, toate editate sub egida UUR.

În încheiere, toți cei prezenți la au primit câte un exemplar gratuit din cele două volume, precum și din alte publicații ale Uniunii Ucrainenilor din România.

Sursa: uur.ro

MINORITĂȚILE DIN IAȘI, LA ORA BILANȚULUI

A devenit deja o tradiție ca, la sfârșit de an, Primăria municipiului Iași, în colaborare cu conducerea comunităților naționale din Iași, sub coordonarea consilierului primarului pentru problemele minorităților, dl Moshe Groper, să organizeze acțiuni care, în principal, urmăresc să facă un bilanț al activităților desfășurate în anul curent, ocazie cu care să se traseze direcțiile acțiunilor viitoare ale Primăriei în colaborare cu comunitățile ieșene. În acest an, primăria a făcut mai mult, organizând nu una, ci două astfel de acțiuni. În ziua de 5 decembrie 2024, la Centrul Internațional de Artă Contemporană – Baia turcească, într-o atmosferă destinsă, caldă și prietenoasă, a avut loc preludivul a ceea ce urma să se organizeze ulterior, miercuri 10.12.2024 – „Gala minorităților naționale”.

La prima acțiune, au fost invitați membrii din conducerea celor șapte minorități, oameni de cultură ieșeni, profesori universitari, șefi ai unor instituții de cultură și artă din Iași. Invitații au avut ocazia nu doar de a socializa și de a face schimb de impresii asupra acțiunilor care s-au desfășurat în anul ce s-a scurs, dar să-și exprime și unele dorințe, așteptări din partea reprezentanților minorităților pentru anul care vine. Activitatea a fost deschisă și moderată de către dl Moshe Groper, după care primarul Mihai Chirica a făcut o trecere în revistă a situației actuale din țara noastră și din lume, insistând pe evenimentele negative – războaiele de mai de departe și mai de aproape de țara noastră, dar care, în final, au o rezultantă tragică – moartea a mii și mii de oameni nevinovați, singura soluție pentru rezolvare fiind așezarea la masa tratativelor, dialogul, toleranța, respectul reciproc – elemente definitorii pentru conlucrarea și colaborarea dintre comunitățile etnice din Iași.

„Într-un cadru amical, am celebrat împreună nu doar munca și implicarea tuturor minorităților, dar și legăturile puternice care ne unesc. Iașul este un oraș al diversității și al multiculturalității. Orașul

nostru datorează enorm – și mulțumește din suflet – tuturor comunităților etnice care i-au adus, de-a lungul secolelor, o dinamică viață economică, dar și o sumedenie de artiști, actori, sportivi și oameni de știință. Iașul va rămâne la fel de deschis, de tolerant și de spiritual și în viitor, cu atât mai mult, cu cât noi, oamenii de astăzi, avem tot mai multă nevoie de solidaritate și responsabilitate!”, a mai spus primarul municipiului Iași, dl Mihai Chirica.

Au urmat și alte câteva mesaje din partea oamenilor de cultură și artă ieșeni, după care invitații la eveniment au auzit câteva melodii și colinde în interpretarea unui grup de colindători de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” din Iași. Programul a cuprins și un interesant moment de verificare a cunoștințelor de cultură generală, cei merituosi

fiind recompensați cu atenții specifice sărbătorilor de iarnă. Acțiunea s-a încheiat cu un moment-experiment, inedit pentru participanți. Solistul Ionuț Ciubotaru de la Filarmonica Iași a interpretat în limbile minorităților prezente la eveniment câte o melodie (colind), în limba ucraineană fiind interpretat colindul „Schedryk” («Щедрик»). Acțiunea s-a terminat cu o masă prietenească și vizitarea expoziției de artă veche și contemporană, amenajată în încăperile Centrului.

Cu prilejul sărbătorilor de iarnă, a sărbătorii Hanuka (Sărbătoarea Luminilor, la evrei) și în întâmpinarea Zilei Minorităților Naționale (18 decembrie), în ziua de 10.12.2024, în sala mare a Primăriei municipiului Iași, a fost organizată „Gala comunităților etnice ieșene”. A fost un prilej de întâlnire între prieteni de diverse etnii. Cu această ocazie, primarul municipiului Iași, dl Mihai Chirica, a înmănat diplome de recunoștință reprezentanților comunităților din orașul nostru pentru întreaga activitate din acest an. Iașul este un model european, prin trainicele punți de colaborare și bună înțelegere, pe care le-am construit cu toate comunitățile reprezentative pentru istoria, cultura și spiritualitatea orașului.

Conviețuirea în armonie, dialogul, prietenia sunt fundamentele acestui multiculturalism care stă la baza dezvoltării comunității noastre. În alocuțiunile rostite de către dl primar și dl consilier pe probleme de minorități etnice, au fost subliniate propuneri de mare importanță pentru comunitățile noastre, dintre care amintim: obținerea, prin grija Primăriei, a unei locații comune pentru minorități – un centru cultural al minorităților din Iași, unde să fie asigurate condiții pentru o bibliotecă comună de cărți și presă, o sală de expoziție pentru materi-

(Continuare la pagina 15)

Victor HRIHORCIUC,
prim-vicepreședintele Filialei Iași a UUR

Marți, 19 noiembrie 2024, s-au împlinit 1000 de zile de la declanșarea războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Cu această ocazie, Filiala București a Uniunii Ucrainenilor din România, în parteneriat cu Asociația Casa Mării Negre/Black Sea House din Constanța, a organizat Sesiunea plenară „1000 de zile de la invazia pe scară largă a Federației Ruse în Ucraina”, prin care a dorit să reamintească faptul că în imediata apropiere a granițelor României, de aproape trei ani, zilnic mor oameni nevinovați, sunt distruse școli, spitale și case, sunt șterse orașe întregi de pe fața pământului, sunt ținute elemente vitale ale infrastructurii energetice. În tot acest timp, forțele de ocupație rusești comit, aproape zilnic, abuzuri și încălcări ale drepturilor omului, acte de represiune, crime de război și crime împotriva umanității.

Evenimentul a debutat cu o rugăciune pentru pace și pentru sufletele victimelor războiului, rostită de părintele Mihai Cobziuc, consilier eparhial în cadrul Biroului Relații cu Minoritățile al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. Apoi, toți cei din sală au păstrat un moment de reculegere în memoria victimelor războiului din Ucraina.

„19 noiembrie este o zi tristă pentru Ucraina, și nu numai. Aceasta este o zi tragică pentru întreaga lume civilizată și pentru Europa, în special, pentru că în urmă cu 1000 de zile a început invazia pe scară largă a Federației Ruse în Ucraina. Sunt 1000 de zile de rezistență, curaj și unitate incredibilă a întregului popor ucrainean. 1000 de zile, timp în care fiecare ucrainean, indiferent de loc, vârstă sau profesie, a devenit parte a marii lupte pentru libertate”, a declarat prim-vicepreședintele Uniunii Ucrainenilor din România, Bogdan Moisei. Domnia sa a subliniat că „această zi este o reamintire a puterii poporului ucrainean, a nesupunerii sale și a credinței în victorie”. „Ne plecăm capul în fața celor care și-au dat viața și le mulțumim tuturor celor care luptă astăzi pentru pacea noastră de mâine!”, a mai spus domnul Bogdan Moisei.

La invitația Filialei București a UUR, la eveniment, a fost prezent și domnul Heorhii Zakraiavskyi, Secretar I al Ambasadei Ucrainei în România, care a subliniat că Rusia nu a atins niciunul dintre obiectivele sale strategice, suferă pierderi grele, dar nu dorește să pună capăt războiului. Dimpotrivă,

1000 de zile de război în Ucraina

în fiecare zi, demonstrează din ce în ce mai multă agresiune și tactici de „terorizare” a populației, dovadă fiind cel mai recent atac masiv cu rachete asupra Ucrainei, lansat pe 17-18 noiembrie 2024.

La rândul său, președintele asociației Casa Mării Negre/Black Sea House, fost diplomat și analist de politică externă, Dorin Popescu, a spus că un om moare de două ori: o dată când moare și a doua oară când este uitat, subliniind că nu avem voie să-i uităm pe cei care și-au dat viața pe câmpul de luptă, pentru a apăra integritatea teritorială a sta-

tului ucrainean. „Ucrainenii au văzut în aceste o mie de zile un fantastic suport din partea populației României, iar, în zilele acelea de sprijin, în primele zile de sprijin, vreau să mă credeți că în calitate de cetățean român niciodată n-am văzut o Românie mai frumoasă și sunt convins că acest război va schimba percepțiile negative reciproce între România și Ucraina, între români și ucraineni”, a subliniat domnul Popescu.

Analistul militar Marian Zidaru a vorbit despre succesele Forțelor Armate Ucrainene în Marea

Neagră, amintind de scufundarea crucișătorului Moskva și a altor nave, prin care ucrainenii au alungat, practic, flota rusă din Marea Neagră. O altă reușită, conform acestuia, a fost spulberarea mitului invincibilității sistemului antiaerian rusesc S-400, ceea ce a determinat Turcia să renunțe la contractul de miliarde semnat cu Rusia.

Răzvan Cătălin Nicola, coordonatorul World Vision Constanța, a vorbit despre sprijinul pe care Fundația World Vision România îl acordă „cele mai de preț comori a Ucrainei”, cei 28.000 de copii ucraineni, refugiați în Constanța, care „sunt viitorul Ucrainei și se vor întoarce acasă s-o reconstruiască și s-o facă una dintre cele mai frumoase țări din Europa”. „Sperăm că, odată cu terminarea acestui război și cu venirea păcii, datorită acestor copii, vom putea păstra relațiile de prietenie și ne vom asigura că rămân consolidate pe termen lung”, a mai spus Răzvan Cătălin Nicola.

La rândul său, jurnalistul Vasile Captaru a amintit că „întreaga societate românească a dat dovadă de solidaritate și sprijin fără precedent, ca răspuns la situația generată de războiul din Ucraina, iar Uniunea Ucrainenilor din România a fost mereu în avangarda acestui sprijin masiv”. El a mai spus că „este deosebit de important ca întreaga lume civilizată și democratică, căreia îi aparține și România, să fie conștientă că armata ucraineană are nevoie de sprijin solid și continuu, pentru a opri definitiv tăvălugul rusesc care se apropie periculos de granițele de est ale României, ale UE și NATO”.

În încheiere, corul „Edelweis” și corul de copii refugiați „Lastivka” au interpretat o selecție de melodii emoționante, cu un profund mesaj de speranță și credință în forța binelui. Trupa de teatru „Favorit” a Filialei UUR – București, formată, de asemenea, din refugiați ucraineni, a oferit un scurt spectacol artistic despre impactul războiului asupra vieții populației Ucrainei.

În cadrul evenimentului, a fost vernisată o expoziție de fotografii de război, care prezintă realitatea crudă a conflictului din Ucraina, școli, spitale și blocuri de locuit bombardate de armata rusă, imagini care surprind durerea oamenilor și scene de viață pe timp de război.

Sursa: uur.ro

„1000 de zile de război în Ucraina”, la Timișoara

În ziua de 20 noiembrie 2024, la sediul Filialei Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, a avut loc o masă rotundă la care au fost invitați să ia parte reprezentanți ai administrațiilor publice locale și județene, ai ONG-urilor, profesorii care predau limba ucraineană și numeroși refugiați din calea războiului din Ucraina. La marcarea celor „1000 de zile de război în Ucraina”, a participat și dna Regina Lochner, consulul Republicii Federale Germane la Timișoara, care a subliniat faptul că: „Este o linie foarte clară a politicii statului german de a fi ferm de partea Ucrainei și de a o susține. Ajutorul Germaniei se canalizează spre sectorul energetic, pe timp de iarnă, și spre cel umanitar, iar până-n prezent vorbim de 500 de milioane de euro, care au fost canalizate în această direcție. Ajutorul umanitar se ridică la 1,2 miliarde de euro, folosit pentru structurile interne și ajutorarea refugiaților.”

Din cadrul Primăriei municipiului Timișoara, au luat cuvântul: viceprimarul urbei, Cosmin Tabără, șef Serviciu Cooperare Internațională și Economică, Alexandru Vărzaru, care a venit însoțit de inspectorul de specialitate în cadrul Compartimentelor minorități și relații interetnice, Barbara Makkai, de la Direcția de Asistență Socială Timișoara, Angela Ciupa-Rad, șef Serviciu Reziliență și Mobilizare Comunitară, și Dalina Trucă, iar din partea Asociației Salvați Copiii, Iryna Ihnatieva.

La această acțiune, au mai răspuns invitației: directorul Sucursalei Regionale de Poștă din Timișoara, Adrian Răzvan Lulciuc, consilierul superior de la Consiliul Județean Timiș, Agneta Kardoș, din cadrul UNHCR, Eva Nassar și Mihaela Stătea. Din partea UUR, Filiala arădeană a fost reprezentată de prim-vicepreședintele acesteia, Dumitru Stuleanec, iar, din cadrul celei timișene, au participat membrii

comitetului, prim-vicepreședinții și, nu în ultimul rând, președinta acesteia, prof. Maria Szabo-Condre, care a moderat masa rotundă și a asigurat traducerea în cele două limbi.

„Am organizat acest eveniment cu scopul de a reflecta asupra impactului profund al conflictului armat din Ucraina și de a reafirma angajamentul Uniunii Ucrainenilor din România pentru pace, stabilitate și cooperare națională. De altfel, acest moment de reflecție și dialog a reunit lideri ai comunității internaționale, ai instituțiilor diplomatice și experți în domeniul securității și drepturilor omului, personalități ai mediului academic, reprezentanți ai comunității ucrainene, ai administrației publice locale din județul Timiș și ai organizațiilor neguvernamentale. Pe această cale, vreau să mulțumesc tuturor celor prezenți pentru implicarea și suportul de care au dat dovadă timp de 1000 de zile. O implicare directă au avut-o și colegii mei din cadrul filialei UUR”, a declarat prof. Maria Szabo-Condre, președintele Filialei Timiș a UUR.

De asemenea, au mai fost prezenți și președinții organizațiilor locale ale UUR: prof. Mariana Cubaș din Petroasa Mare, Sorin Laver din Știuca, Ioan Boldijar din Giarmata, reprezentantul Organizației de Tineret, Gabriel Bilan, și reprezentanta Organizației de Femei, Bianca Hînda.

Alături de organizatori, au participat câțiva studenți însoțiți de asist. univ. dr. Loredana Bercuci de la Facultatea de Litere din cadrul Universității de Vest, care a susținut următoarele: „Studenții noștri sunt alături de Ucraina, cu toate că uneori se spune că tinerii nu sunt interesați de politică și nu sunt implicați, dar ei vor să-și susțină colegii, înțeleg dezastrul produs de acest război și importanța susținerii Uniunii Europene și sprijinirea în acest sens a Ucrainei în fața Rusiei. Din acest motiv, lucrăm împreună cu ei la un proiect denumit C.A.R.E., prin care studenții vor să facă auzite vocile comunității ucrainene, mai ales ale refugiaților. Aceștia vor ca trăirile lor să fie auzite și să promoveze adevărurile pe care le trăiesc zi de zi, chiar dacă acestea sunt triste, pentru a combate minciunile și dezinformarea promovate de Rusia”.

Învățăământul preuniversitar a fost reprezentat de inspectorul General Adjunct de la ISJ Timiș, Cosmin Hoge, directorul Școlii Gimnaziale Știuca, Nicolae Bazar, directorul Școlii Gimnaziale Bârna, Petrea Ionel, directorul Școlii Gimnaziale nr.2 din Timișoara, Oana Pentea, și de numeroși profesori care predau limba maternă ucraineană, iar, din partea Grupului Consultativ al Minorităților Naționale timișene, au venit Denisa Filip și Marian Piscă.

Masa rotundă s-a încheiat cu un moment artistic interpretat de Nicoleta Hrin la vioară, iar, din partea refugiaților ucraineni, Anna Zablotska a recitat câteva versuri, compoziție proprie. De asemenea, cei prezenți au putut vizita expoziția „Ucraina este...”, semnată de Jeny Rozbytska din Ucraina.

Mihaela BUMBUC

Ziua Minorităților Naționale

Mesajul președintelui UUR, cu ocazia Zilei Minorităților Naționale din România

Ziua Minorităților Naționale, marcată în România pe 18 decembrie, constituie un prilej de reflexie asupra rolului pe care minoritățile naționale îl au în dezvoltarea societății românești, nu doar pluraliste și democratice, ci și multiculturale, în care diferite culturi, grupuri naționale sau etnice conviețuiesc pașnic într-un spațiu dominat de toleranță, incluziune, înțelegere, respect reciproc, ca premise esențiale pentru o dezvoltare durabilă a statului român.

Protejarea minorităților naționale reprezintă un principiu esențial al unei societăți democratice și echitabile. Diversitatea culturală, lingvistică și etnică este o valoare de care trebuie să fim mândri și pe care trebuie să o protejăm cu grijă. Fiecare minoritate națională are o contribuție unică la patrimoniul și identitatea națională, iar respectul pentru drepturile și libertățile minorităților este esențial pentru o conviețuire armonioasă.

Asigurarea unui cadru legal și social care să protejeze minoritățile naționale nu numai că sprijină diversitatea, dar contribuie și la dezvoltarea unui climat de înțelegere, toleranță și respect reciproc. Este datoria fiecărei națiuni să protejeze și să promoveze drepturile fundamentale ale tuturor cetățenilor, indiferent de originea lor națională.

Importanța conviețuirii interetnice constă în faptul că promovează dialogul, înțelegerea și respectul reciproc între grupuri etnice diverse, contribuind astfel la construirea unei societăți mai echitabile, stabile și prospere.

România rămâne un model european în privința protecției persoanelor aparținând minorităților naționale, reușind, prin politicile sale în acest domeniu, să asigure un climat de conviețuire armonioasă atât între acestea, cât și cu majoritatea. Statul român nu doar că recunoaște și garantează dreptul minorităților naționale la păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase, dar le și implică în luarea deciziilor cu privire la societatea românească, în ansamblul său.

În acest sens, deosebit de important este dreptul la reprezentare în Parlament, consfințit în articolul 59 din Constituție. Astfel, prin prezența lor în forul legislativ, minoritățile naționale au contribuit, în ultimii treizeci de ani, la consolidarea democrației parlamentare, asigurarea stabilității politice și macroeconomice a României.

Uniunea Ucrainenilor din România, organizație reprezentativă parlamentară a comunității ucrainene și membră a Consiliului pentru Minoritățile Naționale din România, rămâne ferm angajată în consolidarea poziției României în Uniunea Europeană și NATO, creșterea rolului și eforturilor sale ca factor de stabilitate și promovare a valorilor UE în regiune, inclusiv din perspectiva promovării spiritului de toleranță și a dialogului intercultural, respectului reciproc, înțelegerii și cooperării între toți cetățenii, indiferent de identitatea etnică, culturală, lingvistică ori religioasă a acestora.

Cu ocazia Zilei Minorităților Naționale, vă transmit cele mai sincere urări de bine în acest moment important care celebrează diversitatea culturală și etnică a României.

Sper ca respectul reciproc, înțelegerea și solidaritatea să ne ghideze în fiecare zi, iar valorile comune să ne unească, și astfel să vă doresc o zi plină de armonie și înțelegere, în care să ne amintim de importanța promovării drepturilor și libertăților tuturor cetățenilor, indiferent de apartenența națională. La mulți ani tuturor!

**Președintele Uniunii Ucrainenilor din România,
Deputat Nicolae-Miroslav PETREȚCHI**

Timișoara

În pragul sărbătorilor de iarnă, la Târgul de Crăciun din Timișoara, minoritățile naționale au colindat în limbile ucraineană, bulgară, sârbă, maghiară, germană și slovacă. Spectacolul a fost organizat de Casa de Cultură a Municipiului Timișoara, în centrul urbei, la data de 18 decembrie 2024, cu prilejul Zilei Minorităților Naționale.

Filiala Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România a fost reprezentată de grupul vocal „Moloda Nadiia” și de solistul Gabriel Bilan, care a susținut că: „Grupul vocal «Moloda Nadiia» a fost înființat în anul 2022 și este format din peste 20 de tineri ucraineni care studiază limba maternă la unul dintre liceele de top ale municipiului Lugoj. Eu sunt

participat la numeroase manifestări culturale atât naționale, cât și internaționale, precum: «Serbările Deltei», «Festivalul stejarului îngenuncheat» de la Caraorman, «Festivalul de Muzică Religioasă» de la Arad și București, «Festivalul Internațional de Colinde Ucrainene» din Timiș, Caraș-Severin și Maramureș. De asemenea, am reprezentat comunitatea noastră la «Festivalul Veselka» din Kyla și la «Festivalul Ucrainean Cultural Kalena» din Novi Sad, Serbia. Pe parcursul evoluției noastre, ne-am bucurat de sprijinul și susținerea Uniunii Ucrainenilor din România, Filiala Timiș, care a dăruit membrilor ansamblului costume de scenă, create după modelul celor din Ucraina. În calitate de reprezentant al Organizației de Tineret a UUR Timiș, mă bucur că acești minunați tineri sunt mesagerii culturii etniei noastre, îndrăgind portul, limba și tradițiile ucrainene”.

Prestația tinerilor, elevi ai secției de limba ucraineană din cadrul Liceului Teoretic „Iulia Hasdeu” din Lugoj, a fost una deosebită, aceștia uimind publicul prezent la spectacol cu portul tradițional și cu un colaj de colinde ucrainene. La eveniment, din partea Filialei timișene, a luat parte președintele acesteia, prof. Maria Szabo-Condrei, care i-a felicitat, iar, la final, împreună cu aceștia au vizitat standurile Târgului de Crăciun.

„Ne mândrim cu acești tineri care ne reprezintă ori de câte ori este posibil la evenimentele organizate de Uniunea Ucrainenilor din România, de instituțiile publice județene, ne fac cinste și acest

lucru demonstrează încă o dată că valorile noastre, limba maternă, cultura și identitatea ucraineană sunt transmise tinerei generații, iar Uniunea Ucrainenilor din România pune un accent deosebit pe activitatea educațională și extracurriculară a elevilor care studiază limba maternă în ciclul școlar preuniversitar”, a declarat prof. Maria Szabo-Condrei.

Colindele din folclorul minorităților au fost aduse și de ansamblul „Eszerlanc”, ansamblul „Edelweiss”, grupul „Nadia Shehabi”, corul „Zvance”, ansamblul „Filalocka”, ansamblul „Bokreta”, Școala „Cantodena” și ansamblul „Palucenka”. Pe scenă, au mai cântat audiența: ansamblul „Tormăceana” din Tormac, elevii Școlii de Muzică „Artadem”, ansamblul „Plai Bănățean” din Lenauheim, ansamblul „Mlădițele Ceneiului” și Pera Todorovici & tamburașii.

Mihaela BUMBUC

MINORITĂȚILE DIN IAȘI, LA ORA BILANȚULUI

(Urmare de la pagina 13)

ale promoționale, dar și organizarea unor acțiuni comune (serii literare, muzicale, de proiecție filme), organizarea unor competiții sportive individuale și pe echipe, organizarea unor excursii comune etc. În acest sens, la începutul anului viitor, va avea loc o ședință operativă de lucru, unde vor fi analizate aceste propuneri, precum și altele cu care vor veni reprezentanții comunităților etnice din Iași. Cu această ocazie, se va elabora și un plan comun de acțiuni ale Primăriei și ale comunităților ieșene. Evenimentul s-a încheiat cu cuvinte de salut din partea unor personalități ieșene și cu un frumos program artistic prezentat de elevii de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, iar comunitățile prezente la eveniment au venit cu câte un program artistic propriu (cântece, dansuri și recitări de poezie). La ambele acțiuni, Filiala Iași a fost repre-

zentată de membri ai Comitetului filialei, numărul acestora fiind convenit cu organizatorii. La eveniment, au fost invitați și reprezentanți ai Centrelor Culturale German și Francez și ai Asociației Minaret Oriental. Și de această dată, solistul Ionuț Ciubotaru de la Filarmonica Iași a interpretat în limbile

minorităților prezente la eveniment câte o melodie (colind), în limba ucraineană fiind interpretat colindul „Schedyk” («Щедрик»), care a fost îndelung aplaudat.

La ambele acțiuni, toți invitații au primit mici atenții simbolice, care s-au circumscris evenimentelor sărbătorite în această perioadă. Cu această ocazie, dna Brândușa Tamaș de la Editura Ars Longa a făcut cunoscută apariția următorului număr (4) al revistei comunităților etnice din Iași, „Simfonie etnică”. Tipărirea revistei fost amânată tocmai pentru a cuprinde și aspecte de la aceste ultime două evenimente.

La ambele acțiuni, a participat, ca invitat de onoare, consulul general al Republicii Moldova la Iași.

Acțiunea s-a dovedit a fi un succes și va fi continuată în anii următori.

Festivalul Internațional de Colinde Ucrainene, la Timișoara

An de an, Casa de Cultură a Uniunii Ucrainenilor din Timișoara își deschide larg porțile cu ocazia „Festivalului Internațional de Colinde Ucrainene” pentru sutele de colindători veniți din județele Timiș, Arad, Caraș-Severin, Serbia și Ucraina. Ediția din anul precedent a fost organizată la data de 15 decembrie, de Filiala Timiș a Uniunii Ucrainenilor din România, și s-a bucurat de prezența a 250 de participanți de toate vârstele, care, de la mic la mare, au venit să vestească nașterea pruncului Iisus Hristos. La manifestare, din partea administrațiilor publice locale și județene, au participat reprezentanții Consiliului Județean Timiș, consilierul superior Agneta Kardeş, iar, de la Inspectoratul Școlar Județean Timiș, inspectorul de specialitate Andreea Bărbos. Din partea Uniunii Ucrainenilor din România, le-au urat sărbători fericite și binecuvântate: gazda evenimentului, președinta Filialei Timiș a UUR, prof. Maria Szabo-Condeirei, președintele Filialei Caraș-Severin a UUR, Daniel Basaraba, și prim-vicepreședintele Filialei Arad a UUR, Dumitru Stuleanec.

„Știm că aceste sărbători ne apropie mai mult de Dumnezeu, iar astăzi sunt rostite colinde de mulțumire, bucurie, libertate și de bună simțire. Cu acest prilej, vă urez atât vouă, cât și familiilor voastre sărbători fericite, sănătate, liniște sufletească și unitate, pentru că de acest lucru avem nevoie, mai ales acum, când trecem prin momente de grea încercare. Comunitatea ucraineană din Timiș a demonstrat că poate să fie unită, iar, prin organizarea festivalului de colinde ucrainene, demonstrăm, încă o dată, că știm să ne păstrăm

tradițiile străbune, limba maternă, portul și identitatea noastră ucraineană, valori culturale pe care le-am moștenit din moși-strămoși și le vom transmite generațiilor viitoare”, a susținut prof. Maria Szabo-Condeirei.

Tot din partea Filialei timișene, au fost prezenți: prim-vicepreședinții Sorin Șpilca și Vasile Drozd, reprezentanți ai Organizației de Femei și ai celei de Tineret, Bianca Hînda, respectiv Gabriel Bilan, președinții organizațiilor locale: prof. Ana Hrin din Remetea Mică, Maria Bejerea din Dragomirești, Teodor Șcutca din Giroc și prof. Mariana Cubaș din Petroasa Mare, care a venit însoțită de grupul vocal „Chedrovena”, declarând următoarele: „Am venit la colindat din comuna Victor Vlad Delamarina, satul Petroasa Mare, cu grupul vocal «Chedrovena», format din elevii care studiază limba maternă ucraineană la școală. Tinerii noștri sunt încântați și așteaptă cu nerăbdare să vină la acest festival, se pregătesc intens și învață colindele tradiționale culese din zona de nord a țării, de unde le-au venit bunicii. În premieră, anul acesta am pregătit pe lângă cor și elevi care cântă la acordeon, chitară și mandoline. În calitate de președinte al Organizației locale Petroasa Mare a UUR și profesor de limba și literatura ucraineană, împreună cu acești copii minunați, promovăm și ducem mai departe tradițiile și portul nostru ucrainean”.

La festival, nu doar elevii claselor primare au colindat, ci și liceenii de la secția de limba ucraineană din cadrul Liceului Teoretic „Iulia Hasdeu” din Lugoj. Ansamblul „Moloda Nadiia”, coordonat de prof. Gabriel Bilan, a impresionat publicul prezent prin ținutele scenice brodate după modelul celor din Ucraina și printr-un colaj de colinde foarte bine interpretate.

„Am venit cu 30 de tineri din Lugoj să-l slăvim pe Dumnezeu și să aducem vestea nașterii lui Iisus în inimile voastre. Pentru noi, toți cei care trăim în zona de vest a țării, departe de locurile natale și Ucraina, Festivalul Internațional de Colinde Ucrainene este foarte important, mai ales că tânără generație duce mai departe identitatea noastră ucraineană”, a relatat prof. Gabriel Bilan, reprezentantul Organizației de Tineret a UUR Timiș.

Spiritul sărbătorilor de iarnă a fost adus la festival și de grupurile de colindători din

localități, precum: Timișoara, Lugoj, Știuța, Bârna, Bethausen, Criciova, Variaș și Remetea Mică. În afară de aceștia, au mai încântat audiența: Aurora Gogâltan de la Școala Gimnazială Știuța, Mariusia Popovici, prof. Gabriel Bilan, David Iehnatiev, două mame-fiice Mariana și Veronica Șobei, iar, instrumental, familia Nicoleta și Nicolae Hrin. La concert, alături de comunitatea ucraineană, au fost prezenți și refugiați din calea războiului din Ucraina, coordonați de Anna Zablotska, care emoționată ne-a relatat:

„Venim la concertul de colinde împreună cu copiii noștri al treilea an consecutiv și ne place foarte mult, pentru că, aici, la sediul ucrainenilor din Timișoara, ne simțim ca și cum am fi acasă, în

Ucraina. Toată lumea se îmbracă frumos, în haine tradiționale și ascultăm colinde din diferite regiuni ale României. Ne este dor de casă și sperăm că în anul care vine, pe cerul patriei noastre, să nu mai zboare drone de război, iar pe front să nu ne mai

moară frații și bărbaiții. Pentru anul ce urmează, în numele grupului de ucraineni, vă dorim un an plin de belșug, sănătate, fericire, liniște sufletească și pace. Vă mulțumim pentru sprijin și ajutor, vă prețuim nespuse de mult și veți rămâne în inimile noastre pentru totdeauna”.

Invitații de seamă ai concertului de colinde au fost grupul vocal din localitatea Vinga, județul Arad, și corul „Holos Ukrainiv” din județul Caraș-Severin, iar prietenii noștri din localitatea Kulla, coordonați de președintele comunității ucrainene din Serbia, Filip Pronek, ne-au încântat sufletele cu minunatele colinde ucrainene. Spiritul sărbătorilor de iarnă a fost resimțit nu doar la Festivalul Internațional de Colinde Ucrainene din Timișoara, ci în toate comunitățile în care locuiesc etnicii ucraineni din România.

Mihaela BUMBUC

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine, în exclusivitate, autorilor.

Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București

Telefon: 021.222.0724,

Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:

curierul.ucrainean@uur.ro

Redactor-șef:

Ioan Herbil

Redactor:

Ștefania Pietreanu

Tehnoredactare și culegere:

Ștefania Pietreanu

Tiparul executat la

Tipografia

„RCR PRINT”

ISSN 1223-5210